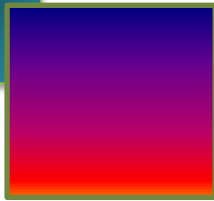
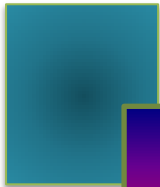

Wydatki na świadczenia
z ubezpieczeń społecznych
związane z niezdolnością do pracy
w 2019 r.

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2020

Opracowanie: Ewa Karczewicz, Andrzej Kania - Wydział Badań Statystycznych
Akceptowała: Hanna Zalewska Dyrektor Departamentu
Statystyki i Prognoz Aktuarnych

www.zus.pl
www.psz.zus.pl

	strona
Wstęp	8
1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2015 -2019	10
2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r.	16
2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń	16
2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	18
2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców	20
2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych	24
2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców	34
2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń	41
2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy	41
2.6.2. Wydatki na renty socjalne	42
2.6.3. Wydatki na absencję chorobową	43
2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne	44
2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS	44
Podsumowanie.	79

SPIS TABEL

	strona
Tabela 1 Wydatki na świadczenia w latach 2015 – 2019	10
Tabela 2 Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w latach 2015 – 2019	12
Tabela 3 Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesionych w latach 2015 – 2019	13
Tabela 4 Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2015 – 2019	14
Tabela 5 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. . . .	17
Tabela 6 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	18
Tabela 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców	19
Tabela 8 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według województw i płci świadczeniobiorców	20
Tabela 9 Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw	23
Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	25
Tabela 11 Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	27
Tabela 12 Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością . . .	34
Tabela 13 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	45
Tabela 14 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy poniesione w 2019 r. według stopnia niezdolności pracy i płci świadczeniobiorców	47
Tabela 15 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	48
Tabela 16 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	49

Tabela 17	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	50
Tabela 18	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	52
Tabela 19	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców	53
Tabela 20	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności	55
Tabela 21	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności . . .	56
Tabela 22	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	57
Tabela 23	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy	58
Tabela 24	Wydatki na renty socjalne w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	59
Tabela 25	Wydatki na renty socjalne w 2019 r. według płci świadczeniobiorców i województw	61
Tabela 26	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	62
Tabela 27	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców.	65
Tabela 28	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według płci świadczeniobiorców i województw	66
Tabela 29	Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według płci świadczeniobiorców i województw	67
Tabela 30	Wydatki z tytułu absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców	68
Tabela 31	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców	70
Tabela 32	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2019 r. według województw	72

Tabela 33	Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	73
Tabela 34	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych	75
Tabela 35	Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według rodzajów świadczeń i województw	76
Tabela 36	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2019 r. według grup chorobowych.	77
Tabela 37	Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2019 r. według województw.	78

SPIS RYSUNKÓW

		Strona
Rys. 1	Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2015 – 2019	13
Rys. 2	Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy i renty socjalne w latach 2015 – 2019	14
Rys. 3	Przeciętna miesięczna liczba osób pobierających świadczenia rehabilitacyjne w latach 2015 – 2019	15
Rys. 4	Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w latach 2015 – 2019	15
Rys. 5	Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w latach 2015 – 2019	15
Rys. 6	Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2019 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci	16
Rys. 7	Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach	22
Rys. 8	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw	24
Rys. 9	Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według grup chorobowych	26

Rys. 10	Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, według płci świadczeniobiorców	28
Rys. 11	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw.	29
Rys. 12	Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw.	37
Rys. 13	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane w związku z chorobami układu krążenia, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu kostno-stawowego na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2019 r.	46
Rys. 14	Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców	47
Rys. 15	Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy	51
Rys. 16	Wydatki na renty wypadkowe według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2019 r.	54
Rys. 17	Wydatki na renty socjalne przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków na renty socjalne ogółem w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2019 r.	60
Rys. 18	Wydatki na absencję chorobową ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw	63
Rys. 19	Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	64
Rys. 20	Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców	69
Rys. 21	Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw	71
Rys. 22	Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców	74

Wstęp

Jednym ze statutowych zadań Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jest przyznawanie i wypłata świadczeń z ubezpieczenia społecznego. Między innymi w momencie materializacji ryzyka utraty zarobków w okresie czasowej lub długotrwałej niezdolności do pracy.

ZUS realizuje też zadania „przeciwdziałające” niezdolności do pracy, tzw. działalność prewencyjną, a w jej ramach prowadzi rehabilitację leczniczą.

W opracowaniu poddano analizie wydatki poniesione w 2019 r na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w różnych przekrojach, ze szczególnym uwzględnieniem przyczyn chorobowych tej niezdolności.

Zakres przedmiotowy opracowania obejmuje:

- wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy łącznie z dodatkami pielęgnacyjnymi przysługującymi z tytułu tej niezdolności;
- wydatki na renty socjalne, pokrywane ze środków budżetu państwa;
- wydatki na absencję chorobową czyli czasową niezdolność do pracy z tytułu choroby własnej, tj. wynagrodzenia wypłacane w okresie niezdolności do pracy z własnych środków przez pracodawcę oraz zasiłki chorobowe wypłacane przez Zakład;
- wydatki na świadczenia rehabilitacyjne;
- wydatki na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS.

Prowadzone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych badania z zakresu szeroko rozumianej niezdolności do pracy, tj. zarówno krótkotrwałej (absencji chorobowej) jak też długotrwałej, umożliwiają analizę przyczyn chorobowych z dokładnością do jednostki chorobowej zdefiniowanej zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych rewizja Dziesiąta (ICD-10). Zgromadzono zatem - w odniesieniu do wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń - informacje dotyczące ponad 2,0 tys. jednostek chorobowych, uwzględniając również takie cechy społeczno-demograficzne jak płeć oraz miejsce zamieszkania świadczeniobiorców.

Źródło danych do badania stanowiły zasoby systemów informatycznych ZUS.

Podkreślić przy tym należy, że dane statystyczne, którymi dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych dotyczą przypadków osób ubezpieczonych (m.in. prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, w tym także populacji emerytów pozostających

w zatrudnieniu), którzy wystąpili o świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w związku z określonymi schorzeniami. Nie obejmują rolników indywidualnych i członków ich rodzin.

Opracowanie w pierwszej części zawiera analizę wydatków w latach 2015-2019 w ujęciu syntetycznym, natomiast w drugiej - szczegółową ocenę poziomu wydatków poniesionych w 2019 r. według rodzajów świadczeń, jednostek chorobowych, płci świadczeniobiorców, układu terytorialnego. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

1. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2015 – 2019

W 2019 r. wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem wyniosły 38 654,9 mln zł i w stosunku do 2018 r. wzrosły o 1 mld i 842,6 mln zł. Kwota tych wydatków w omawianym roku stanowiła 1,7% PKB i w porównaniu z rokiem 2018 udział ten nie uległ zmianie (tabela 1).

Tabela 1. Wydatki na świadczenia w latach 2015 – 2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS – ogółem w mln zł	203 844,0 ^{*)}	209 604,4 ^{*)}	217 219,6 ^{*)}	233 810,6 ^{*)}	248 886,1 ^{*)}
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy - ogółem w mln zł	33 855,7	35 081,5	36 604,4	36 812,3	38 654,9
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) w mln zł	29 154,0	29 414,0	30 263,6	29 901,5	31 088,7
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (bez absencji chorobowej finansowanej z funduszy zakładów pracy) do wydatków realizowanych przez ZUS w %	14,3	14,0	13,9	12,8	12,5
Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem w % PKB	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7

^{*)} Łącznie z zasiłkami pogrzebowymi po osobach pobierających renty socjalne, zasiłki i świadczenia przedemerytalne

W 2015 r. i w latach wcześniejszych najwyższy odsetek w wydatkach na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

Na przestrzeni omawianych lat stopniowo malał ich udział w wydatkach ogółem.

W 2015 r. wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiły 45,4% ogółu wydatków, w 2019 r. – 35,2%. W 2019 r., w porównaniu z rokiem 2018, udział ten zmniejszył się o 2,0 punkty procentowe.

Malą również liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2015 r. ich przeciętna liczba wynosiła 982,4 tys., a w 2019 r. – 689,6 tys. (tabela 2, rys.2).

Jednocześnie wzrasta znacząco udział wydatków na absencję chorobową, wypłacaną przez ZUS i z funduszy zakładów pracy. W 2015 r. stanowiły one drugą pozycję w wydatkach na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, a począwszy od 2016 r. stanowią pierwszą pozycję w tych wydatkach. W 2015 r. udział wydatków na absencję chorobową wyniósł 44,6% wydatków ogółem i był niższy od udziału wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy o 0,8 punktu procentowego. W 2019 r. ich udział wynosił 51,1% i był wyższy od udziału rent z tytułu niezdolności do pracy o 15,9 punktu procentowego.

Liczba dni absencji chorobowej w 2019 r. wynosiła 226 088,2 tys. i w porównaniu z rokiem 2015 również znacznie wzrosła, jednak w stosunku do roku poprzedniego nieznacznie zmalała o 0,3% (tabela 2, rys. 5).

W strukturze wydatków rosną także wydatki na świadczenia rehabilitacyjne i renty socjalne. W przypadku wydatków na świadczenie rehabilitacyjne, ich udział w wydatkach ogółem wynosił od 4,0% w 2015 r. do 4,8% w 2019 r., natomiast w przypadku rent socjalnych udział ten wzrósł z 5,5% w 2015 r. do 8,4% w 2019 r.

Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty socjalne bądź świadczenie rehabilitacyjne w omawianych latach również systematycznie wzrasta. I tak, w przypadku pobierających renty socjalne od 261,0 tys. w 2015 r. do 270,8 tys. w roku 2019, natomiast w przypadku pobierających świadczenie rehabilitacyjne z 77,9 tys. w roku 2015 do 86,0 tys. w 2019 r. (rys. 1, rys. 2 oraz rys. 3).

Na stałym poziomie utrzymuje się udział wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS, który w ostatnich latach wynosi 0,5% ogółu wydatków związanych z niezdolnością do pracy.

Tabela 2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w latach 2015 – 2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
Renty z tytułu niezdolności do pracy					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	15 353 573,4	15 007 081,9	14 608 136,0	13 689 477,0	13 585 937,9
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	982,4	933,8	843,9	750,2	699,6
w tym:					
Renty z tytułu niezdolności do pracy wypadkowe					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	3 735 136,4	3 778 503,6	3 844 540,3	3 966 785,6	4 088 329,2
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	186,2	180,4	174,5	168,3	162,2
Renty socjalne					
Wydatki w tys. zł ¹⁾	1 877 572,2	2 090 128,0	2 497 901,6	2 760 861,6	3 265 051,5
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	261,0	264,2	266,4	268,3	270,8
Świadczenia rehabilitacyjne					
Wypłaty w tys. zł	1 370 389,2	1 525 158,0	1 665 471,5	1 728 042,9	1 853 913,2
Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców w tys.	77,9	82,8	87,4	86,0	86,0
Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy					
Wypłaty w tys. zł ²⁾	15 085 202,3	16 282 733,1	17 650 500,4	18 443 634,3	19 748 163,8
Liczba dni absencji chorobowej w tys.	209 188,9	220 176,0	229 578,0	226 757,9	226 088,2
Rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS					
Koszt rehabilitacji	168 995,9	176 441,1	182 422,6	190 293,5	201 847,2
Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w tys.	80,7	85,4	88,8	90,6	86,4

¹⁾ Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym na renty wypadkowe oraz renty socjalne - na podstawie wyników badania statystycznego. Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych

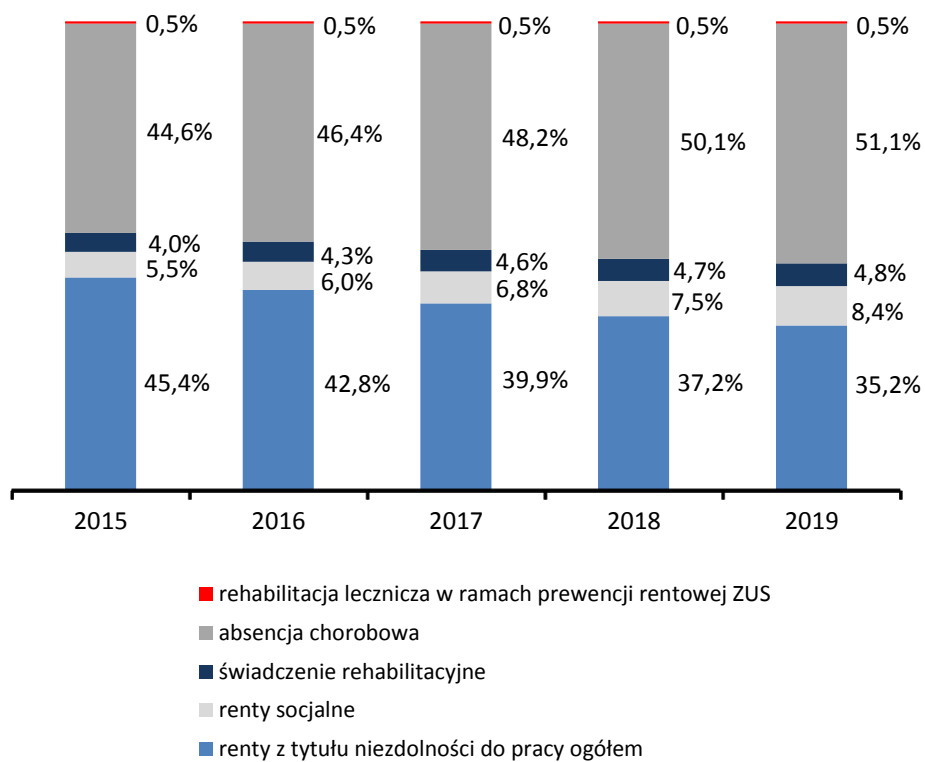
²⁾ Wypłacane przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

Tabela 3. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ poniesionych w latach 2015 – 2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
renty z tytułu niezdolności do pracy	45,4	42,8	39,9	37,2	35,2
w tym:					
renty wypadkowe	11,0	10,8	10,5	10,8	10,6
renty socjalne	5,5	6,0	6,8	7,5	8,4
świadczenie rehabilitacyjne	4,0	4,3	4,6	4,7	4,8
absencja chorobowa	44,6	46,4	48,2	50,1	51,1
rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

¹⁾ Patrz uwagi do tabl.2

Rys. 1. Struktura wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w latach 2015 – 2019

Zmiany w liczbie osób pobierających poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy oraz zmiany liczby dni absencji chorobowej w latach 2015 – 2019 mające wpływ na wysokość wydatków na te świadczenia przedstawiają rys. 2 - 5.

Tabela 4. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających świadczenia związane z niezdolnością do pracy, liczby dni absencji chorobowej oraz liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w latach 2015 – 2019

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
	rok poprzedni = 100				

Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby świadczeniobiorców pobierających:

renty z tytułu niezdolności do pracy	95,0	95,1	90,4	88,9	93,3
w tym:					
renty wypadkowe	96,9	96,9	96,7	96,4	96,4
renty socjalne	101,2	101,2	100,8	100,7	100,9
świadczenie rehabilitacyjne	103,5	106,3	105,6	98,4	100,0

Dynamika liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej:

rehabilitacja lecznicza w ramach prewencji rentowej ZUS	103,8	105,8	104,0	102,0	95,4
--	-------	-------	-------	-------	------

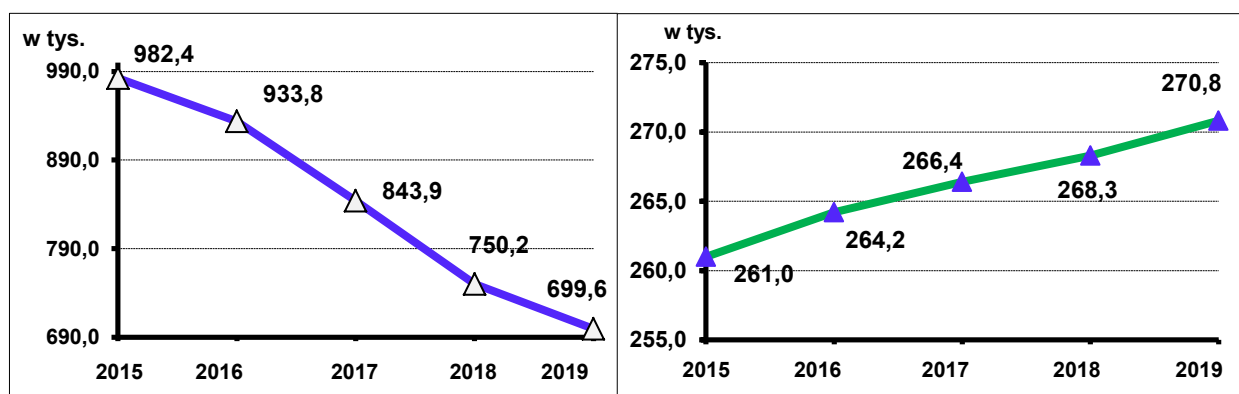
Dynamika liczby dni absencji chorobowej

absencja chorobowa	107,7	105,3	104,3	98,8	99,7
--------------------	-------	-------	-------	------	------

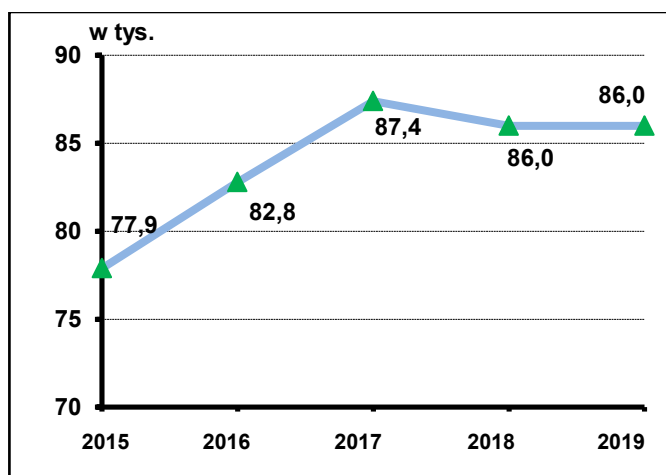
Rys. 2 Przeciętna miesięczna liczba pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy i renty socjalne w latach 2015 – 2019

Renty z tytułu niezdolności do pracy

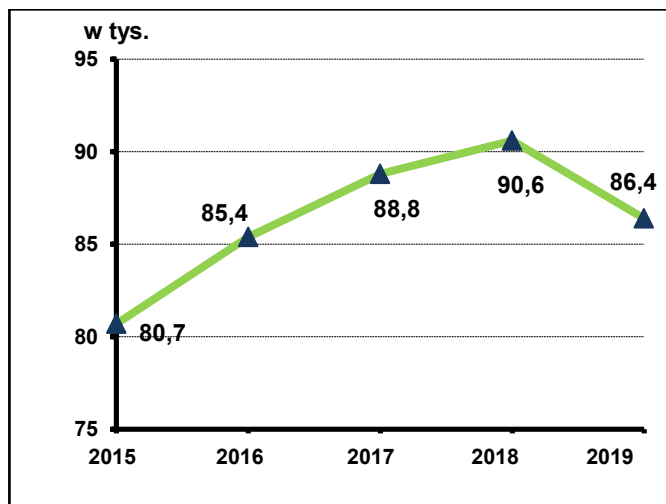
Renty socjalne

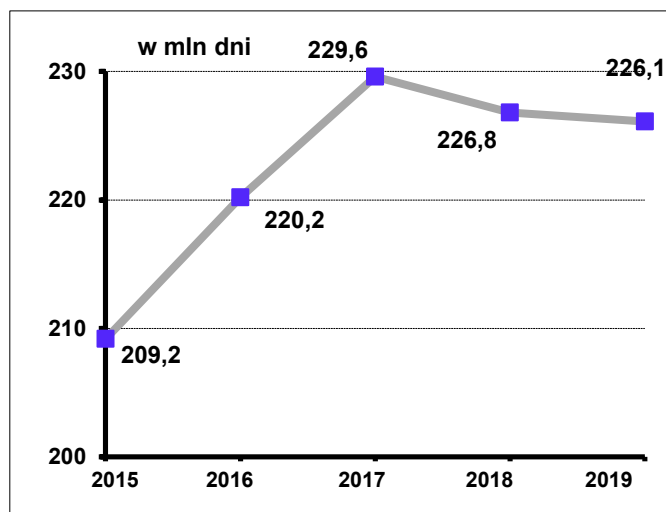
Rys. 3 Przeciętna miesięczna liczba pobierających świadczenie rehabilitacyjne w latach 2015 – 2019

Rys. 4 Liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w latach 2015 – 2019

Rys. 5 Liczba dni absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w latach 2015 – 2019

2. Wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r.

2.1. Wydatki ogółem według rodzajów świadczeń

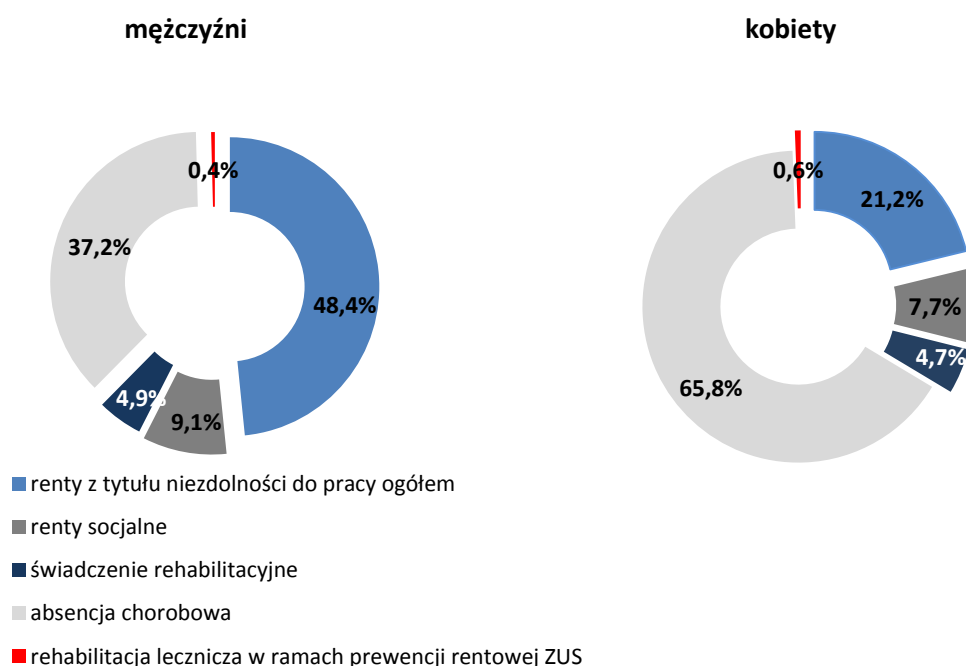
W 2019 r. wydatki na świadczenia pieniężne związane z niezdolnością do pracy w obszarze realizowanym przez ZUS, w tym wypłacane z budżetu państwa oraz ze środków własnych pracodawców, wyniosły łącznie 38 654,9 mln. zł. W stosunku do roku 2018 r. ich wzrost wyniósł 5,0%. Odnosząc wydatki do wartości PKB, ich udział w 2019 r. wynosił 1,7% i w porównaniu do 2015 r. był niższy o 0,2 punktu procentowego.

Przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. wyniosła 1 545,10 zł. W porównaniu z rokiem poprzednim była wyższa o 3,2%.

W 2019 r. najwyższe wydatki wynoszące 19 748,2 mln zł, tj. stanowiące ponad 51% ogółu wydatków na świadczenia ogółem, ponoszone były na absencję chorobową. W latach poprzednich udział wydatków na absencję chorobową kształtował się na poziomie pomiędzy 44,6% w 2015 r., a 50,1% w 2018 r.

Strukturę wydatków na poszczególne świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci oraz kwoty wypłat na te świadczenia przedstawiają rys. 6 i tabela 5.

Rys. 6 Wydatki z FUS, z budżetu państwa oraz ze środków pracodawców poniesione w 2019 r. na świadczenia związane z niezdolnością do pracy według płci

Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została wydatkowana na absencję chorobową i wynosiła 789,36 zł (w 2018 r. – 749,86 zł), a w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy – 543,05 zł (w 2018 r. – 556,57 zł) (tabela 5).

Tabela 5. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r.

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	38 654 913,6	1 545,10
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	13 585 937,9	543,05
renty wypadkowe	4 088 329,2	163,42
renty socjalne	3 265 051,5	130,51
świadczenie rehabilitacyjne	1 853 913,2	74,10
absencja chorobowa ²⁾ w tym:	19 748 163,8	789,36
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	672 166,7	26,87
rehabilitacja lecznicza	201 847,2	8,07

1) Wydatki na renty uwzględniają dodatki pielęgnacyjne przyznane w związku z całkowitą niezdolnością do pracy i samodzielnej egzystencji, nie zawierają natomiast dodatków pielęgnacyjnych z tytułu wieku oraz kwot emerytur zbiegowych.

2) Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.2. Struktura wydatków ogółem według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

W 2019 r. wydatki na omawiane świadczenia z tytułu niezdolności do pracy mężczyzn wyniosły 19 865,1 mln zł. Ich udział w wydatkach ogółem był o 2,8 punktu procentowego wyższy niż w związku z wydatkami poniesionymi z tytułu niezdolności kobiet i wynosił 51,4%.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków również kształtowała się odmiennie. Znacząco wyższy udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom, niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom, odnotowujemy w odniesieniu do rent z tytułu niezdolności do pracy, rent socjalnych i świadczeń rehabilitacyjnych. W przypadku absencji chorobowej kobiet wydatki są o 25,2 punktu procentowego wyższe od wydatków na absencję chorobową mężczyzn.

Tabela 6. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2019 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Razem	Mężczyźni	Kobiety
	kwota wypłat w tys. zł		
OGÓŁEM	38 654 913,6	19 865 085,0	18 789 828,6
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾ w tym:	13 585 937,9	9 600 014,8	3 985 923,1
renty wypadkowe	4 088 329,2	2 937 233,5	1 151 095,7
renty socjalne	3 265 051,5	1 810 617,4	1 454 434,1
świadczenie rehabilitacyjne	1 853 913,2	977 248,5	876 664,7
absencja chorobowa ²⁾	19 748 163,8	7 393 152,6	12 355 011,2
w tym:			
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	672 166,7	473 534,9	198 631,8
rehabilitacja lecznicza	201 847,2	84 051,7	117 795,5

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

Wydatki na renty wypłacone mężczyznom wyniosły 9 600,0 mln zł stanowiąc 70,7% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy, w tym wydatki na renty wypadkowe mężczyznom wyniosły 2 937,2 mln zł, tj. 71,8% ogółu wydatków na te renty.

Udział wydatków na renty socjalne wypłacone mężczyznom wyniósł 55,5%, tj. 1 810,6 mln zł. Również wydatki na świadczenia rehabilitacyjne wypłacone mężczyznom przewyższały, o 5,4 punktu procentowego, wydatki na to świadczenie wypłacone kobietom. Wydatki poniesione na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS kobiet przewyższały wydatki poniesione na rehabilitację leczniczą mężczyznom, wynosiły odpowiednio 58,4% tj. 117,8 mln zł i 41,6% tj. 84,1 mln zł.

Tabela 7. Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy¹⁾ w 2019 r. według rodzajów świadczeń i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Kwota wypłat w odsetkach		
	razem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM	100,0	51,4	48,6
renty z tytułu niezdolności do pracy ¹⁾	100,0	70,7	29,3
w tym:			
renty wypadkowe	100,0	71,8	28,2
renty socjalne	100,0	55,5	44,5
świadczenie rehabilitacyjne	100,0	52,7	47,3
absencja chorobowa ²⁾	100,0	37,4	62,6
w tym:			
zasiłki chorobowe z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	100,0	70,4	29,6
rehabilitacja lecznicza	100,0	41,6	58,4

¹⁾ Patrz uwagi pod tabelą 5

²⁾ Wypłacana przez ZUS oraz z funduszy zakładów pracy

2.3. Struktura wydatków ogółem według województw i płci świadczeniobiorców

Rozpatrując wydatki w 2019 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 13,9% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,4%, wielkopolskim – 10,6%. W populacji mężczyzn najwyższy udział wydatków odnotowano w województwie śląskim – 15,4%, natomiast w populacji kobiet najwyższy ich udział wystąpił w województwie mazowieckim – 13,6%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,0% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,4%.

Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według województw i płci świadczeniobiorców

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	38 654 913,6	100,0	19 865 085,0	100,0	18 789 828,6	100,0
Dolnośląskie	2 926 866,7	7,6	1 522 974,2	7,7	1 403 892,5	7,5
Kujawsko-pomorskie	2 262 069,2	5,9	1 188 401,0	6,0	1 073 668,2	5,7
Lubelskie	2 029 721,0	5,2	1 029 978,4	5,2	999 742,6	5,3
Lubuskie	1 107 456,0	2,9	574 156,9	2,9	533 299,2	2,8
Łódzkie	2 681 366,2	6,9	1 328 130,6	6,7	1 353 235,6	7,2
Małopolskie	3 136 359,6	8,1	1 610 653,9	8,1	1 525 705,7	8,1
Mazowieckie	4 789 296,8	12,4	2 226 727,7	11,2	2 562 569,1	13,6
Opolskie	763 821,3	2,0	393 909,0	2,0	369 912,3	2,0
Podkarpackie	2 039 904,7	5,3	1 101 349,8	5,5	938 554,9	5,0

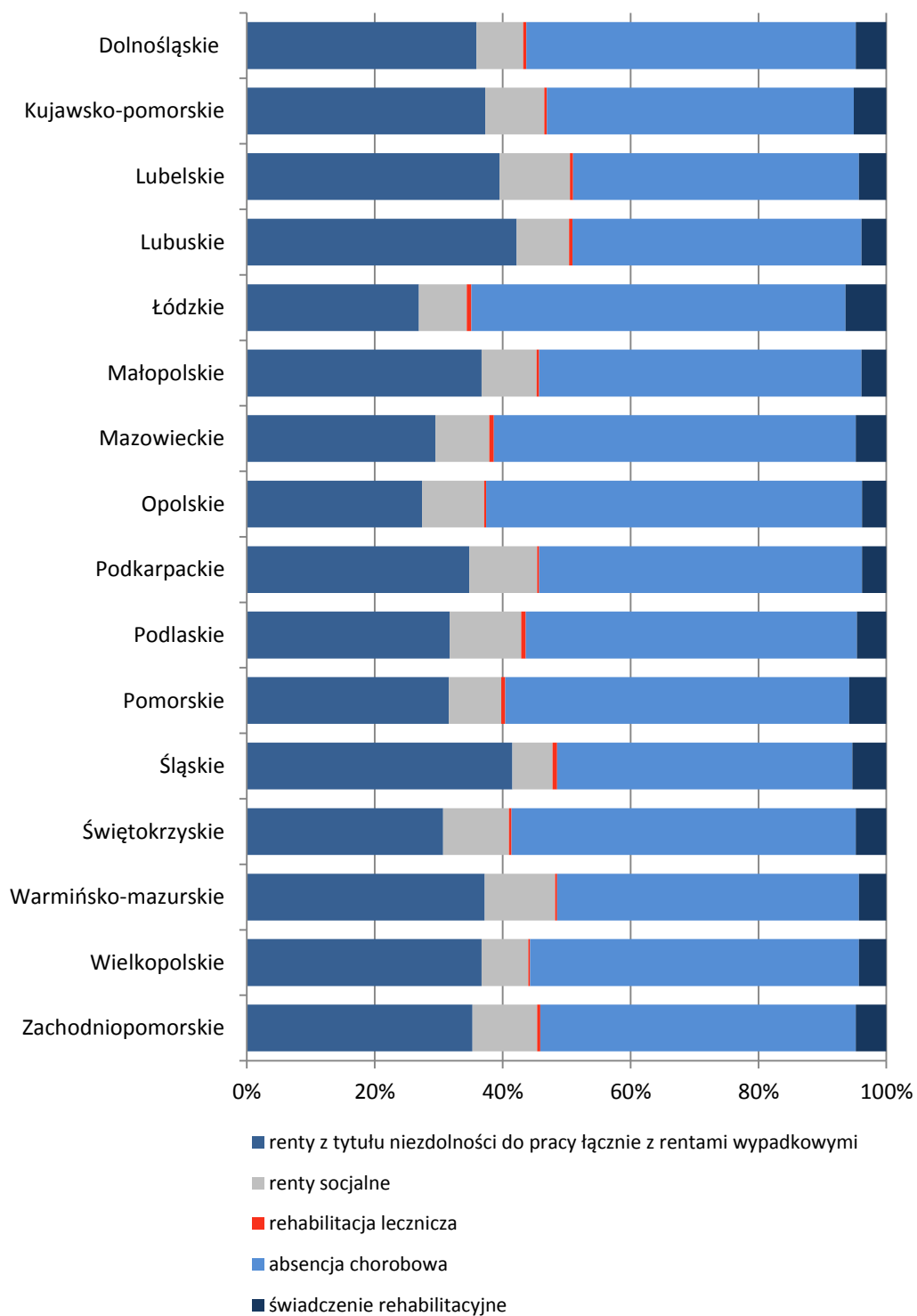
Tabela 8. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według województw i płci świadczeniobiorców (dok.)

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Podlaskie	913 573,1	2,4	438 552,5	2,2	475 020,6	2,5
Pomorskie	2 249 367,9	5,8	1 092 354,1	5,5	1 157 013,8	6,2
Śląskie	5 392 922,8	13,9	3 069 841,8	15,4	2 323 081,0	12,4
Świętokrzyskie	1 198 111,7	3,1	652 868,7	3,3	545 243,0	2,9
Warmińsko-mazurskie	1 391 563,9	3,6	733 544,4	3,7	658 019,5	3,5
Wielkopolskie	4 106 805,1	10,6	2 071 802,8	10,4	2 035 002,3	10,8
Zachodniopomorskie	1 665 707,6	4,3	829 839,2	4,2	835 868,4	4,5

Wydatki na absencję chorobową przewyższały wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy we wszystkich województwach, a ich udział wynosił od 44,7% w województwie lubelskim do 58,8% w województwie opolskim. W dwóch województwach (opolskie, łódzkie) udział wydatków na absencję chorobową był wyższy od wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy o ponad 31 punktów procentowych.

Wydatki na renty socjalne, świadczenia rehabilitacyjne oraz rehabilitację leczniczą w poszczególnych województwach stanowiły razem średnio od 12% do 16% ogółu wydatków. Najwyższy ich udział wystąpił w województwie podlaskim – 16,5%, najniższy zaś w województwie wielkopolskim – 11,9%.

Rys. 7 Struktura wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według rodzajów świadczeń wypłaconych w poszczególnych województwach

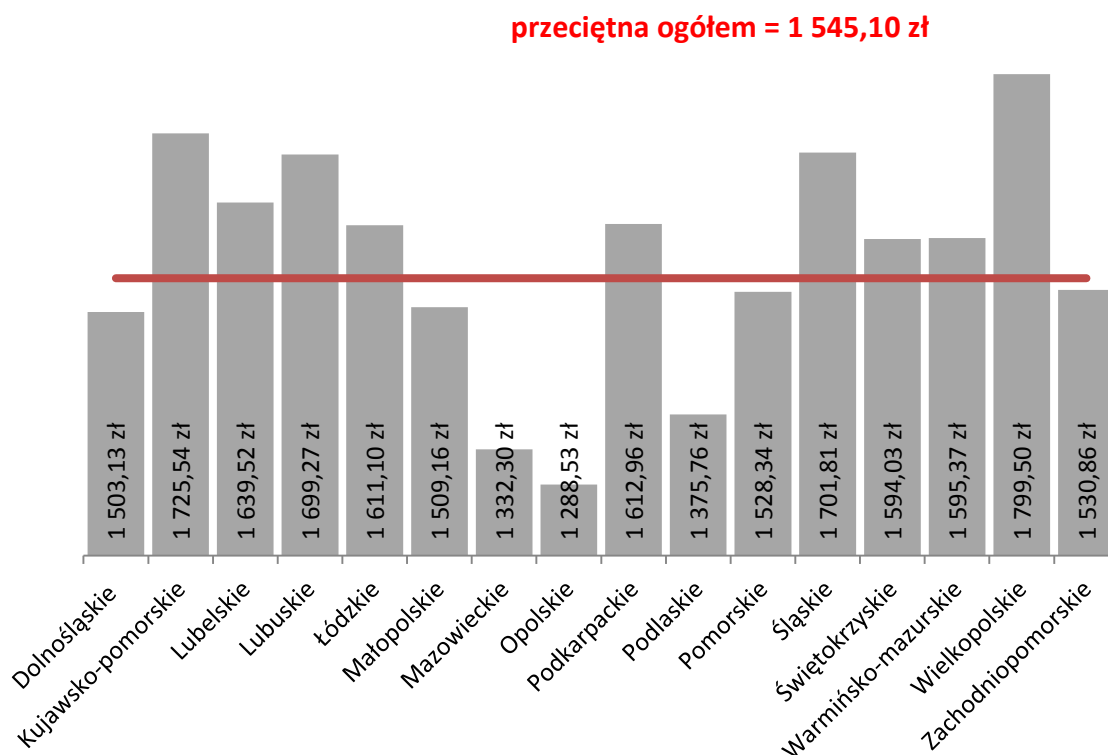

Porównując przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej ogółem 1 545,10 zł, wahała się od 1 288,53 zł w województwie opolskim do 1 799,50 zł w województwie wielkopolskim.

Tabela 9. Przeciętna kwota wydatków ogółem na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	Przeciętna kwota wypłaty na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w zł
OGÓŁEM	38 654 913,6	1 545,10
Dolnośląskie	2 926 866,7	1 503,13
Kujawsko-pomorskie	2 262 069,2	1 725,54
Lubelskie	2 029 721,0	1 639,52
Lubuskie	1 107 456,0	1 699,27
Łódzkie	2 681 366,2	1 611,10
Małopolskie	3 136 359,6	1 509,16
Mazowieckie	4 789 296,8	1 332,30
Opolskie	763 821,3	1 288,53
Podkarpackie	2 039 904,7	1 612,96
Podlaskie	913 573,1	1 375,76
Pomorskie	2 249 367,9	1 528,34
Śląskie	5 392 922,8	1 701,81
Świętokrzyskie	1 198 111,7	1 594,03
Warmińsko-mazurskie	1 391 563,9	1 595,37
Wielkopolskie	4 106 805,1	1 799,50
Zachodniopomorskie	1 665 707,6	1 530,86

Rys. 8 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym według województw

2.4. Ranking wydatków na świadczenia ogółem według grup chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10)

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były analogicznie jak w roku poprzednim zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 16,2% ogółu wydatków, choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 14,2%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 13,4%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 12,4%, choroby układu krążenia – 9,5%, choroby układu nerwowego – 8,1% oraz choroby układu oddechowego – 8,0%.

W 2019 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 81,8% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy. W 2018 r. udział tych grup chorobowych ukształtował się na niewiele wyższym poziomie - 82,1%.

Tabela 10. Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	38 654 913,6	100,0	19 865 085,0	100,0	18 789 828,6	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	252 997,3	0,7	136 472,3	0,7	116 525,0	0,6
Nowotwory (C00 - D48)	1 812 901,3	4,7	914 255,1	4,6	898 646,2	4,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	83 869,0	0,2	39 403,5	0,2	44 465,5	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	436 747,2	1,1	273 059,5	1,4	163 687,7	0,9
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	6 254 129,4	16,2	3 239 088,8	16,3	3 015 040,6	16,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	3 131 603,3	8,1	1 775 187,2	8,9	1 356 416,1	7,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	721 192,0	1,9	457 854,2	2,3	263 337,8	1,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	450 573,5	1,2	360 425,9	1,8	90 147,6	0,5
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	3 663 195,3	9,5	2 869 851,9	14,4	793 343,4	4,2
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	3 108 036,9	8,0	1 426 942,5	7,2	1 681 094,4	8,9
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	1 000 768,3	2,6	621 167,7	3,1	379 600,6	2,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00-L99)	300 012,9	0,8	191 021,5	1,0	108 991,4	0,6
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	5 500 961,7	14,2	3 239 927,7	16,3	2 261 034,0	12,0
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	737 013,6	1,9	280 207,6	1,4	456 806,0	2,4
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	5 165 742,6	13,4	-	-	5 165 742,6	27,5

Tabela 10 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy poniesione w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców (dok.)

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	144,1	0,0	-	-	144,1	0,0
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	356 891,1	0,9	169 739,8	0,9	187 511,3	1,0
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	438 590,9	1,1	163 171,5	0,8	275 419,4	1,5
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	4 804 197,1	12,4	3 550 758,0	17,9	1 253 439,1	6,7
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	38 970,4	0,1	28 143,0	0,1	10 827,4	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00-Z99)	396 375,7	1,0	128 767,3	0,7	267 608,4	1,4

Rys. 9 Wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według grup chorobowych

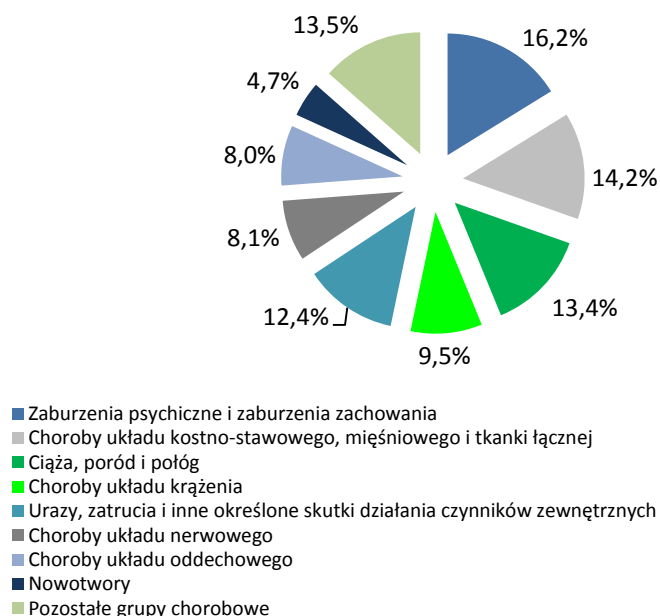

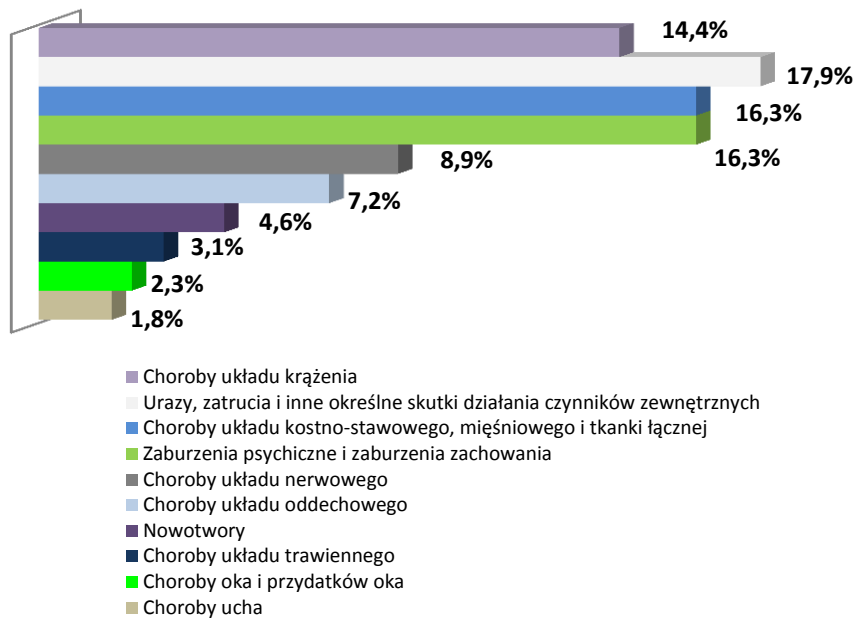
Tabela 11 prezentuje strukturę wydatków na świadczenia według płci świadczeniobiorców, którą uporządkowano według 10 **grup chorobowych** generujących najwyższe wydatki. Jak wynika z poniższych danych, poza chorobami układu oddechowego, wyższy udział wydatków w poszczególnych grupach chorobowych stanowiły wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością mężczyzn. Udział ten wahał się od 50,4% wśród osób z nowotworami do 78,3% wśród osób z chorobami układu krążenia.

Tabela 11. Ranking wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w 2019 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

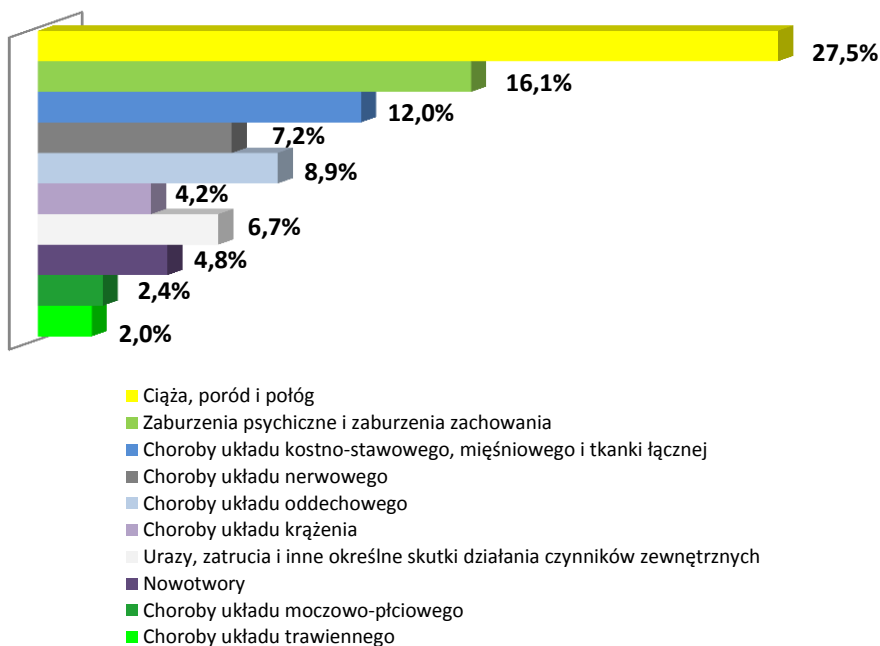
Grupy chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM (A00-Z99)	100,0	100,0	51,4	48,6
w tym:				
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	16,2	100,0	51,8	48,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99)	14,2	100,0	58,9	41,1
Ciąża, poród i połóg (O00-O99)	13,4	100,0	-	100,0
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00-T98)	12,4	100,0	73,9	26,1
Choroby układu krążenia (I00-I99)	9,5	100,0	78,3	21,7
Choroby układu nerwowego (G00-G99)	8,1	100,0	56,7	43,3
Choroby układu oddechowego (J00-J99)	8,0	100,0	45,9	54,1
Nowotwory (C00-D48)	4,7	100,0	50,4	49,6
Choroby układu trawienego (K00-K93)	2,6	100,0	62,1	37,9
Choroby oka i przydatków oka (H00-H59)	1,9	100,0	63,5	36,5

Rys. 10 Ranking 10 grup chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, według płci świadczeniobiorców

MĘŻCZYŹNI

KOBIETY

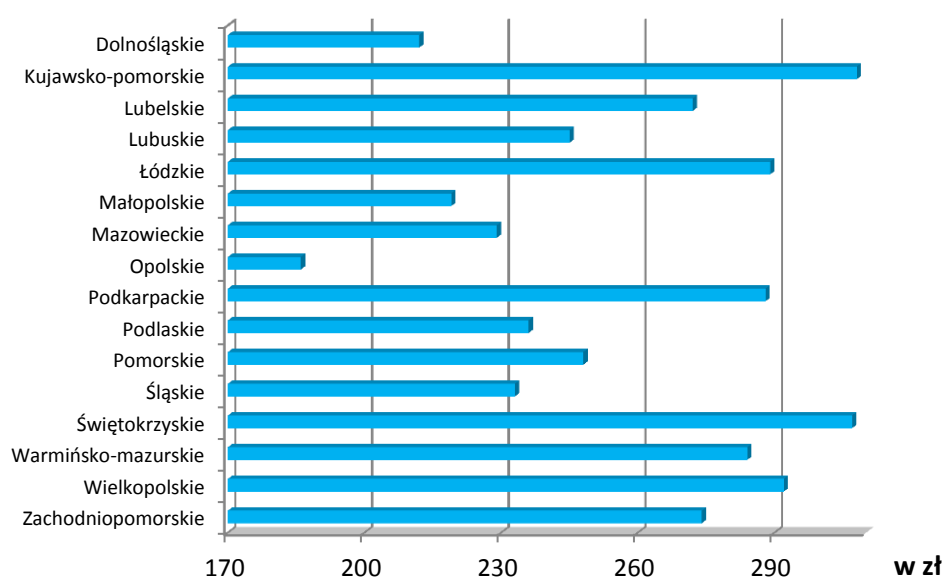
W ocenie poziomu wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy istotny jest również wskaźnik wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym. Najwyższe przeciętne wydatki na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do grup chorobowych wyszczególnionych poniżej:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 249,99 zł,
- choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 219,88 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 192,03 zł,
- choroby układu krążenia (I00-I99) – 146,42 zł,
- choroby układu nerwowego (G00 - G99) – 125,17 zł.

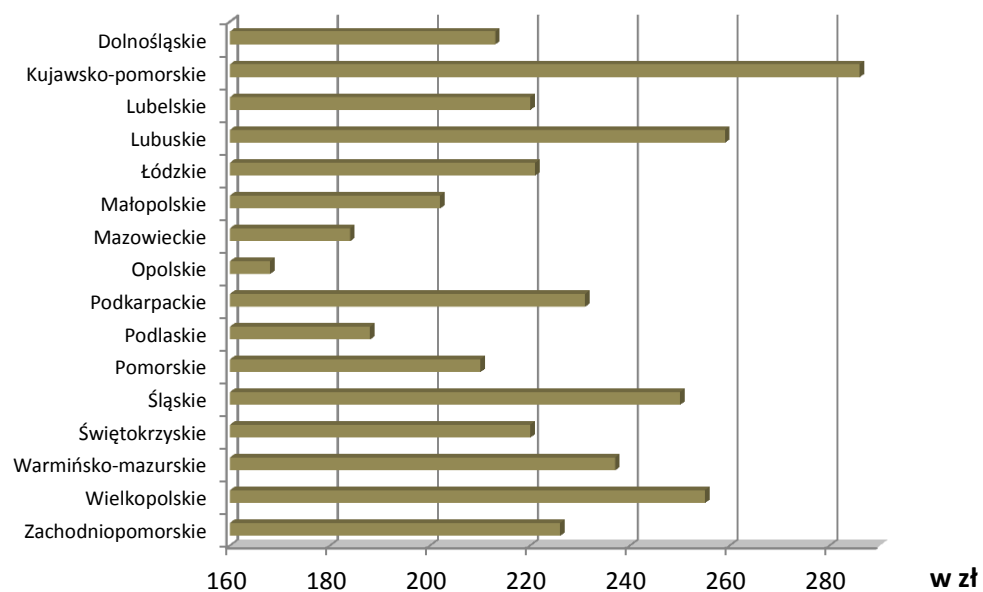
Kształtowanie się tych wskaźników w przypadku wymienionych – najwyżej sklasyfikowanych grup chorobowych – według województw przedstawiono na rysunku 11.

Rys. 11 *Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych grup chorobowych według województw*

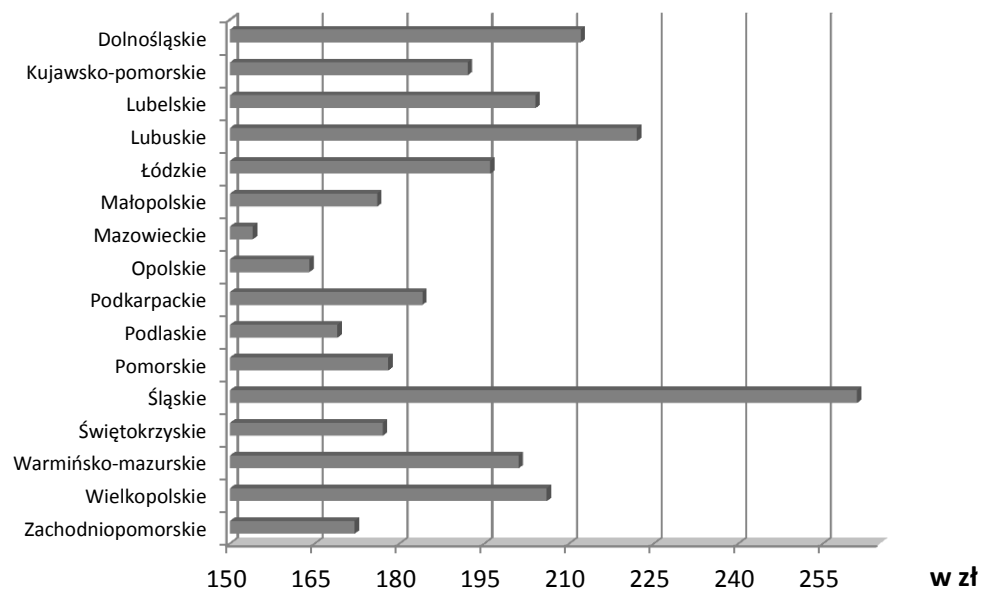
ZABURZENIA PSYCHICZNE I ZABURZENIA ZACHOWANIA (F00 – F99)

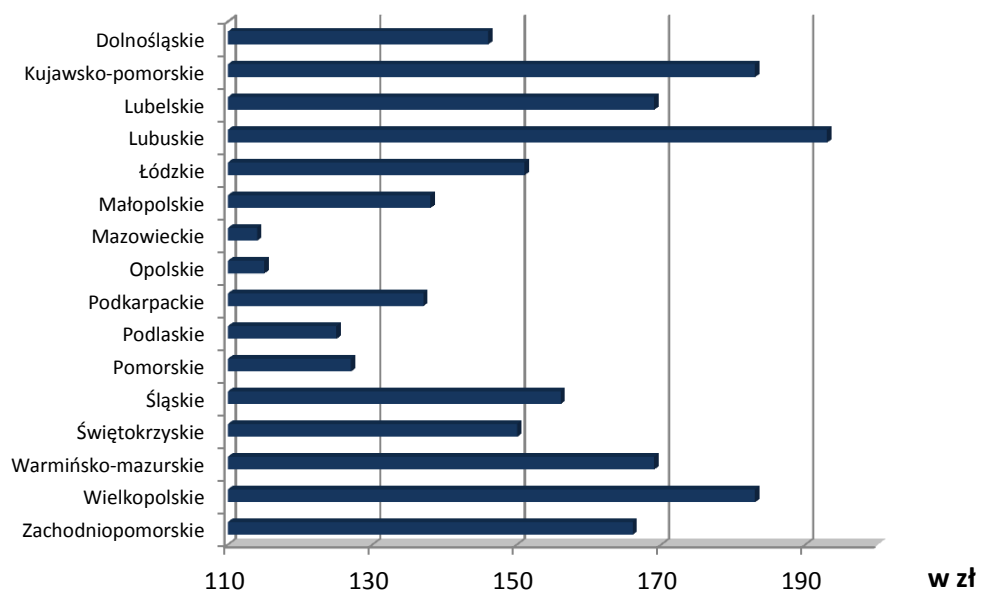
CHOROBY UKŁADU KOSTNO-STAWOWEGO, MIĘŚNIOWEGO I TKANKI ŁĄCZNEJ (M00 – M99)

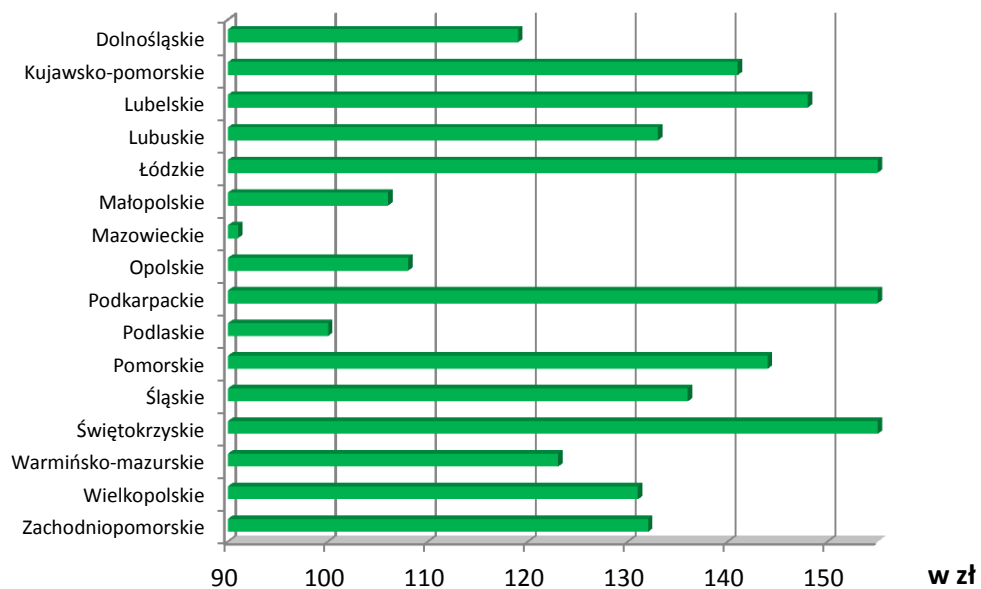
URAZY, ZATRUCIA I INNE OKREŚLONE SKUTKI DZIAŁANIA CZYNNIKÓW ZEWNĘTRZNYCH (S00 – T98)

CHOROBY UKŁADU KRAŻENIA (I00 – I99)

CHOROBY UKŁADU NERWOWEGO (G00 – G99)

Rozpatrując rozkład wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, obserwujemy, że w każdym z województw najwyższe wydatki związane były z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (grupa chorobowa F00-F99). Jedynie w województwie śląskim wydatki związane z chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (grupa chorobowa M00-M99) i wydatki związane z urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych (grupa chorobowa S00-T99) oraz w województwie lubuskim wydatki związane z chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (grupa chorobowa M00-M99) przewyższały wydatki związane z zaburzeniami psychicznymi.

Najwyższe wydatki na osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym związane z zaburzeniami psychicznymi odnotowujemy w województwie kujawsko-pomorskim - 308,46 zł, w województwie świętokrzyskim - 306,59 zł i wielkopolskim 292,32 zł.

W większości województw zdecydowany wpływ na wysokość przeciętnej kwoty miały wydatki poniesione na renty z tytułu niezdolności do pracy. Tylko w pięciu województwach: kujawsko-pomorskim, łódzkim, mazowieckim, pomorskim i wielkopolskim przewyższały je wydatki na absencję chorobową. I tak, np. wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w województwie mazowieckim wyniosły 235,0 mln zł, a na absencję chorobową 321,5 mln zł., w województwie wielkopolskim były to kwoty 205,3 mln zł i 274,6 mln zł.

Drugą grupą chorobową pod względem wysokości przeciętnej kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym była grupa chorób układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99). Przeciętne wydatki w poszczególnych województwach kształtowały się od 168,16 zł w województwie opolskim do 285,91 zł w województwie kujawsko-pomorskim. Przy czym wydatki z tytułu absencji chorobowej w większości województw były wyższe od wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przewyższały wydatki na absencję chorobową w województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, śląskim i wielkopolskim. Najwyższe wydatki wystąpiły w województwie śląskim - na absencję chorobową wyniosły 332,2 mln zł, zaś na renty z tytułu niezdolności do pracy 332,6 mln zł i w województwie mazowieckim 346,6 mln zł i 215,3 mln zł.

W przypadku grupy urazów, zatruc i innych określonych skutków działania czynników zewnętrznych (S00-T99) przeciętne wydatki przypadające na jedną osobę objętą

ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach wahały się od 153,99 zł w województwie mazowieckim do 261,22 zł w województwie śląskim.

Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w województwie śląskim stanowiły 20,1% wydatków poniesionych w związku z rentami z tytułu tej grupy schorzeń, natomiast wydatki na absencję chorobową 13,0%.

Przeciętne kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w przypadku grupy chorób układu krążenia w poszczególnych województwach, wyższe od przeciętnej ogółem, odnotowano w 9 województwach. Najwyższe kwoty wystąpiły w województwie lubuskim - 193,45 zł, w województwie kujawsko-pomorskim - 182,80 zł, w województwie wielkopolskim - 182,61 zł, warmińsko-mazurskim 168,96 zł.

Natomiast przeciętne kwoty wydatków przypadających na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w przypadku grupy chorób układu nerwowego w poszczególnych województwach, wyższe od przeciętnej ogółem, odnotowano w 10 województwach, m.in. w województwie podkarpackim – 157,49 zł, w województwie łódzkim – 156,24 zł, w województwie świętokrzyskim – 154,50 zł, w województwie lubelskim – 147,57 zł,. Zdecydowanie niższe przeciętne odnotowano w województwie mazowieckim – 90,86 zł, czy w województwie podlaskim – 100,42 zł.

2.5. Ranking wysokości wydatków na świadczenia ogółem według jednostek chorobowych zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych Rewizja Dziesiąta (ICD-10) i płci świadczeniobiorców

Poniższa tabela prezentuje **20 jednostek chorobowych**, które w 2019 r. generowały najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy oraz strukturę tych wydatków według płci.

Wymienione jednostki chorobowe były przyczyną 43,5% wydatków na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
OGÓŁEM (A00-Z99)	100,0	100,0	51,4	48,6
w tym:				
Opieka położnicza z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26)	10,9	100,0	-	100,0
Inne choroby krążka międzykręgowego (M51)	3,1	100,0	63,1	36,9
Schizofrenia (F20)	3,0	100,0	59,5	40,5
Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54)	2,9	100,0	57,1	42,9
Przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25)	2,3	100,0	88,5	11,5
Reakcja na stres i zaburzenia adaptacyjne (F43)	2,2	100,0	36,4	63,6
Następstwa urazów kończyny dolnej (T93)	2,1	100,0	80,5	19,5
Upośledzenie umysłowe umiarkowane (F71)	1,9	100,0	56,2	43,8
Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47)	1,8	100,0	60,3	39,7
Ostre zakażenie górnych dróg oddechowych o umiejscowieniu mnogim lub nieokreślonym (J06)	1,8	100,0	41,7	58,3
Następstwa chorób naczyń mózgowych (I69)	1,6	100,0	77,4	22,6
Bóle grzbietu (M54)	1,5	100,0	56,3	43,7

Tabela 12. Ranking jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy, generujących najwyższe wydatki na świadczenia związane z tą niezdolnością (dok.)

Jednostki chorobowe	Udział w wydatkach ogółem	Struktura wydatków według płci		
		ogółem	mężczyźni	kobiety
Epizod depresyjny (F32)	1,3	100,0	34,9	65,1
Następstwa urazów kończyny górnej (T92)	1,2	100,0	79,7	20,3
Choroba zwyrodnieniowa stawów biodrowych [Koksartroza] (M16)	1,1	100,0	70,1	29,9
Inne zaburzenia lękowe (F41)	1,1	100,0	33,3	66,7
Zaburzenia depresyjne nawracające (F33)	1,0	100,0	38,2	61,8
Inne zaburzenia psychiczne spowodowane uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu i chorobą somatyczną (F06)	0,9	100,0	70,3	29,7
Krwawienie we wczesnym okresie ciąży (O20)	0,9	100,0	-	100,0
Ostre zapalenie nosa i gardła – przeziębienie (J00)	0,9	100,0	41,6	58,4

Ranking 20 jednostek chorobowych powodujących niezdolność do pracy i generujących najwyższe wydatki na świadczenia był zróżnicowany w zależności od płci i dla każdej z populacji kształtował się odmiennie od rankingu ogółem (tj. wydatków na świadczenia dla obu płci łącznie).

W populacji mężczyzn dominowały: przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) – 4,0%, inne choroby kręgosłupa międzykręgowego (M51) – 3,9%, schizofrenia (F20) – 3,5%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,3%, zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – 3,2%, następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,4% oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47) – 2,2%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 22,4%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne F(43) – 2,9%, zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) i schizofrenią (F20) – po 2,5%, innymi chorobami kręgosłupa międzykręgowego (M51) – 2,4%,

ostрым zakażeniem górnych dróg oddechowych (J06) – 2,1% oraz krwawieniem we wczesnym okresie ciąży (O20) – 1,8%.

Analiza kosztów poniesionych na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na skutek chorób według płci pozwala zauważyć, że w rankingu najwyższych wydatków na świadczenia związane z niezdolnością kobiet są też nie występujące w rankingu ogółem, wydatki związane z nowotworem złośliwym sutka (C50) – 1,5%, przewlekłym zapaleniem krtani oraz krtani i tchawicy (J37) – 1,4%, z ostrym zapaleniem nosa i gardła (J00) – 1,1%, oraz stwardnieniem rozsianym (G35) – 0,8% i chorobą zwyrodnieniową stawów kolanowych (M17) – 0,7%.

W rankingu wydatków związanych z niezdolnością do pracy mężczyzn nie występujące w rankingu ogółem to głuchota przewodzeniowa i czuciowo-nerwowa (H90) – 1,3%, niewydolność serca (I50) – 1,2%, choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych (M17) – 1,2%, następstwa urazów głowy (T90) – 1,1% oraz zaburzenia osobowości i zachowania spowodowane chorobą, uszkodzeniem lub dysfunkcją mózgu (F07) – 1,0%,

Najwyższa przeciętna wypłata świadczeń w 2019 r. związana z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona z tytułu opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) i wyniosła 168,38 zł.

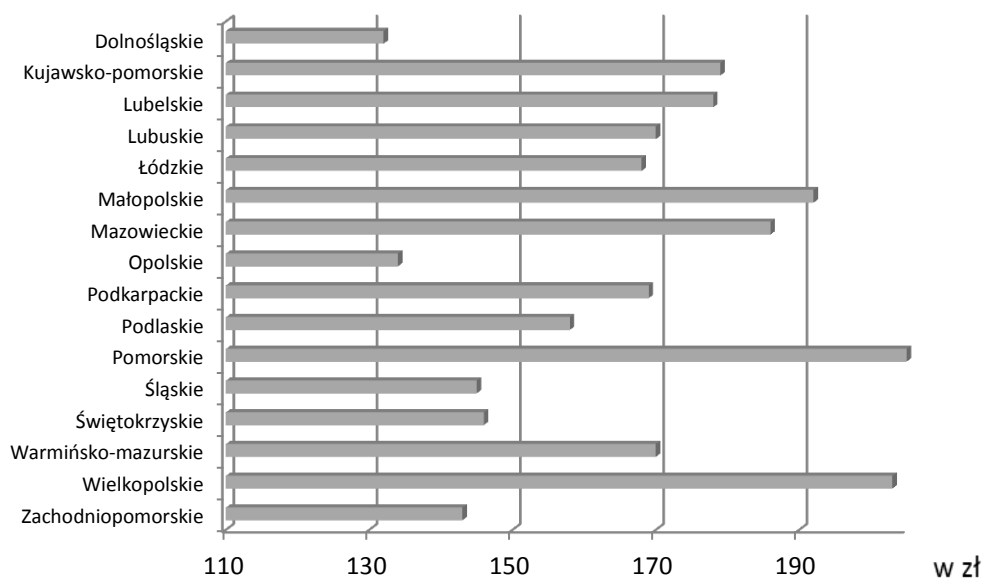
W dalszej kolejności były to wypłaty (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) spowodowane:

- innymi chorobami krążka międzykręgowego (M51) – 48,49 zł,
- schizofrenią (F20) – 47,12 zł,
- zaburzeniami korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) przeciętna ta wyniosła 44,16 zł,
- przewlekłą chorobą niedokrwinną serca (I25) – 36,00 zł,
- reakcją na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne – 33,89 zł,
- następstwami urazów kończyny dolnej (T93) – 32,54 zł.

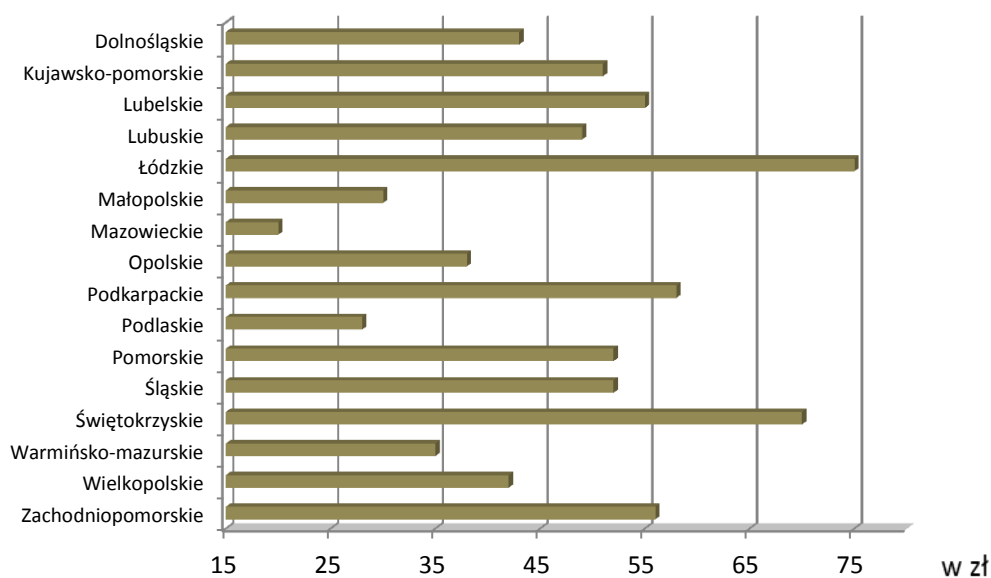
Rysunek 12 ilustruje kształtowanie się przeciętnych kwot wydatków (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS) przypadających na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach dla sześciu jednostek chorobowych generujących najwyższe koszty na 1 osobę ubezpieczoną zdrowotnie.

Rys. 12 Przeciętna kwota wydatków ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym dla wybranych jednostek chorobowych według województw

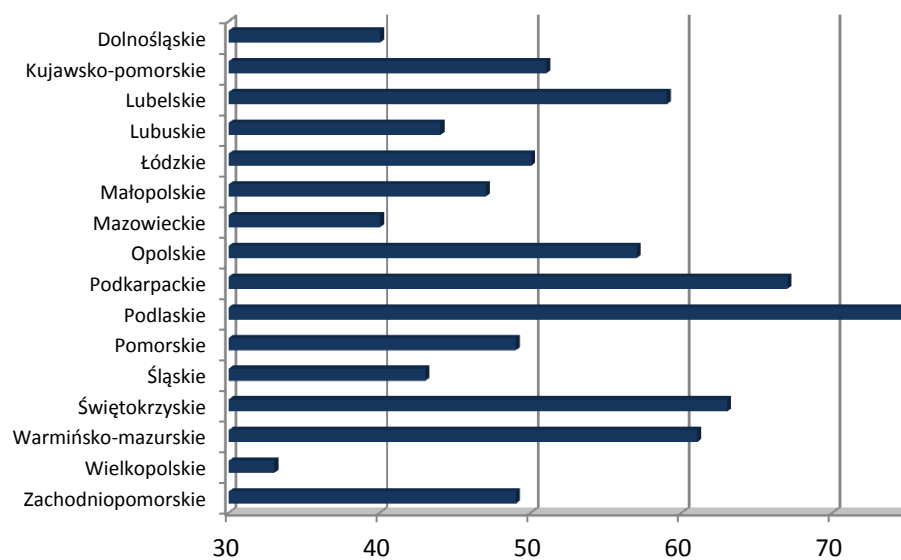
OPIEKA POŁOŻNICZA Z POWODU STANÓW ZWIĄZANYCH GŁÓWNIEM Z CIĄŻĄ (O26)

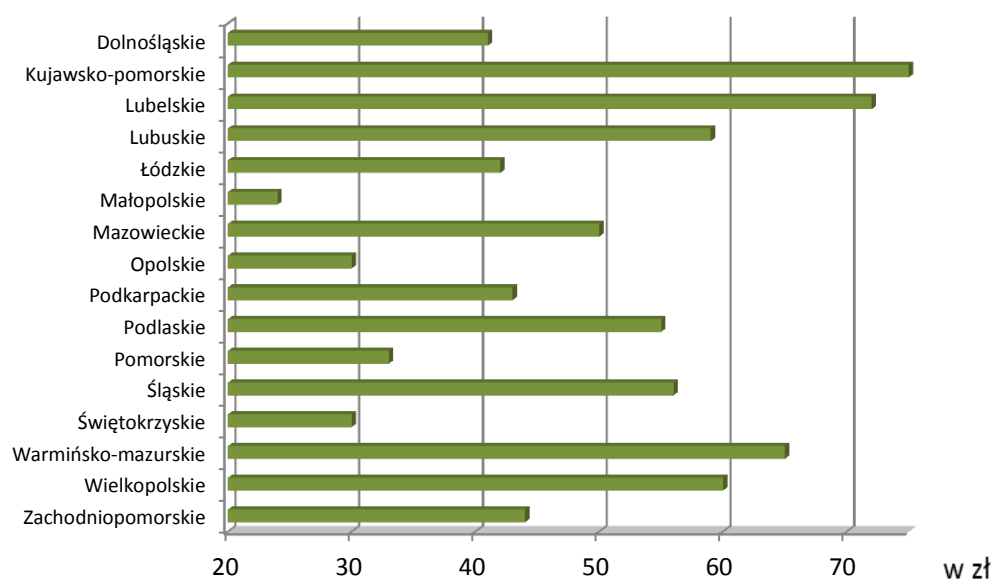
ZABURZENIA KORZENI RDZENIOWYCH I SPLOTÓW NERWOWYCH (G54)

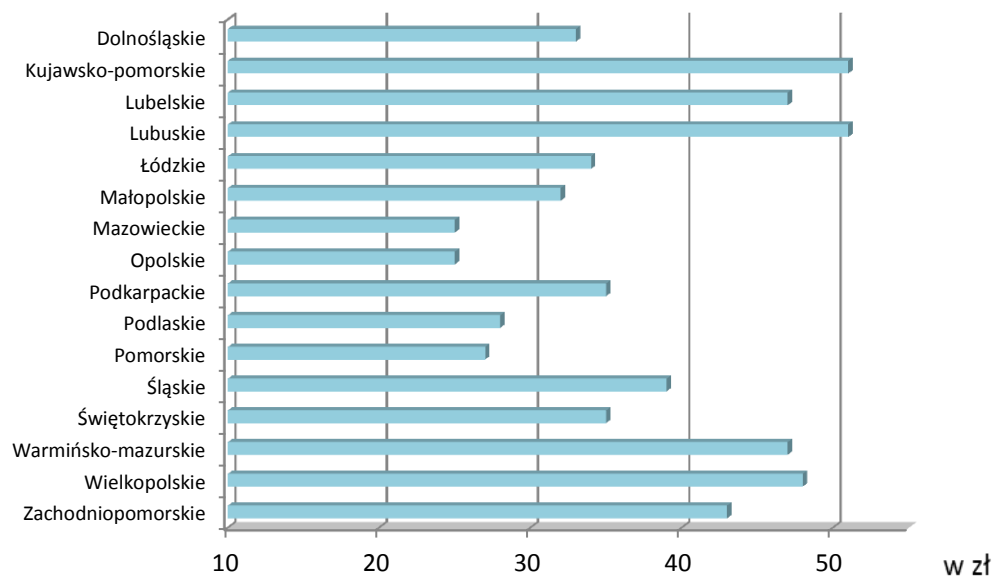
SCHIZOFRENIA (F20)

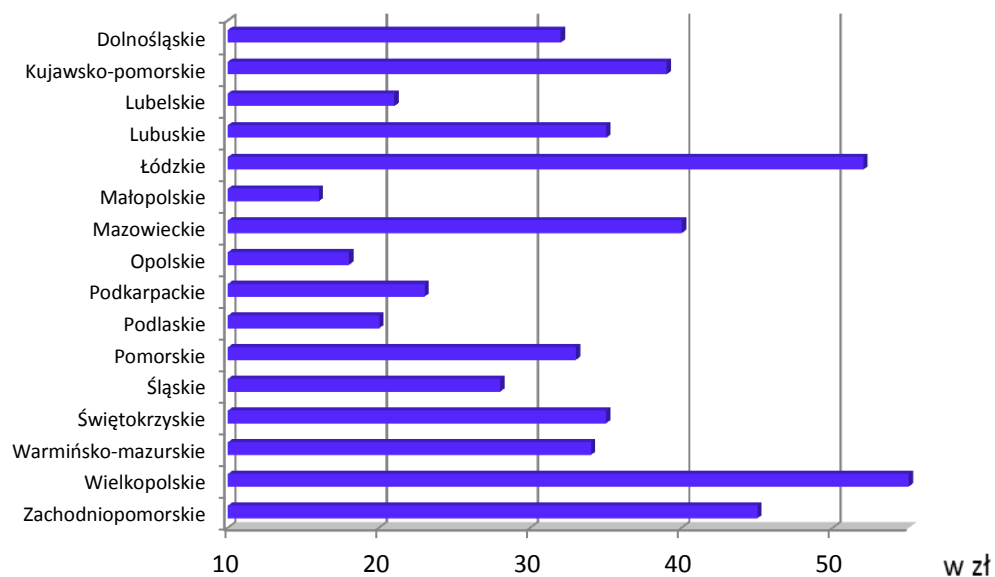
INNE CHOROBY KRAŻKA MIĘDZYKRĘGOWEGO (M51)

PRZEWLEKŁA CHOROBA NIEDOKRWIENNA SERCA (I25)

REAKCJA NA CIĘŻKI STRES I ZABURZENIA ADAPTACYJNE (F43)

Na wykresach zilustrowano przeciętne wydatki poniesione na świadczenia z niezdolności do pracy spowodowanej 6 jednostkami chorobowymi, których udział w rankingu wydatków według jednostek chorobowych stanowił dla O26 – 10,9%, dla M51 – 3,1%, dla F20 – 3,0%, dla G54 – 2,9%, dla I25 – 2,3% i dla F43 – 2,2%.

W przypadku opieki położniczej z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) były to jedynie wydatki związane z absencją chorobową kobiet, które wyniosły 4 212,5 mln zł. Najwyższe wydatki z tego tytułu poniesione zostały w województwie mazowieckim – 15,9% oraz w województwie śląskim i wielkopolskim – po 11,0% ogółu wydatków na tę jednostkę chorobową.

W każdym z województw najwyższy udział wydatków na niezdolność do pracy w związku z schizofrenią (F20) poniesiono na renty z tytułu niezdolności do pracy. Stanowiły one od 58,1% w województwie lubelskim, do 68,4% w województwie lubuskim. Wysoki udział wydatków odnotowujemy również na renty socjalne. Ich udział wynosił od 27,9% w województwie śląskim do 39,7% w województwie lubelskim.

Na wysoką przeciętną kwotę wydatków z tytułu zaburzeń korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54) składają się wydatki na absencję chorobową, które nawet kilkunastokrotnie, w niektórych województwach, przewyższają wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy.

W przypadku pozostałych omawianych jednostek chorobowych, tj. I25, M47 i M51 wydatki na renty z tytułu niezdolności stanowią znaczącą pozycję. Przeciętne kwoty wydatków w poszczególnych województwach dla tych jednostek nie odbiegają znacząco od przeciętnych ogółem.

2.6. Charakterystyka wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń

2.6.1. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy

Rozpatrując wysokość kwot wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz z funduszy zakładów pracy w 2019 roku na poszczególne rodzaje świadczeń z tytułu niezdolności do pracy oraz grupy chorobowe stanowiące główną przyczynę tej niezdolności obserwujemy, że w przypadku **rent z tytułu niezdolności do pracy** najwyższe koszty wystąpiły w związku z chorobami układu krążenia – 18,2%, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 15,8% oraz chorobami układu kostno-stawowego – 15,3%.

Przeciętna kwota wypłaty rent z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 543,05 zł i w porównaniu z rokiem 2018 była niższa o 13,52 zł. Najwyższe wydatki odnotowano w odniesieniu do takich grup chorobowych jak choroby układu krążenia (I00 - I99) – 98,92 zł, do grupy zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (F00-F99) – 85,64 zł oraz grupy chorób układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00-M99) – 82,84 zł (tabela 34). Najwyższe wydatki w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym poniesiono w województwach lubuskim – 716,88 zł, śląskim 706,57 zł oraz w wielkopolskim – 660,57 zł (tabela 35).

Ponad 61% ogółu wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiły wydatki poniesione w związku z częściową niezdolnością do pracy. Z tytułu całkowitej niezdolności do pracy wydatki stanowiły 26,7% ogółu wydatków na renty, natomiast z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 12,2% ogółu wydatków na renty.

Z rankingu grup chorobowych wynika, że z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji najwyższe wydatki generowały choroby układu krążenia – 20,8% ogółu wydatków na renty w przypadku tego stopnia niezdolności, choroby układu nerwowego – 19,4%, zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 15,9% oraz nowotwory – 11,1%.

W wydatkach na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy dominowały wydatki związane z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 24,5% oraz z chorobami układu krążenia – 19,6%. Natomiast w wydatkach na renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy dominowały wydatki związane z chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 18,8%, urazami, zatruciami i innymi

określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 17,5%, z chorobami układu krążenia – 17,1%, oraz z zaburzeniami psychicznymi – 11,9%.

Analizując wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy według województw obserwujemy, że we wszystkich województwach dominowały wydatki w związku z rentami przyznanymi na skutek częściowej niezdolności do pracy stanowiąc od 53,2% do 69,4% ogółu wydatków danym województwie. Wydatki na renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy stanowiły od 24,9% do 31,3% ogółu wydatków w danym województwie.

Jak wspomniano wcześniej, wydatki na **renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 30,1% wydatków na renty ogółem. Najwyższe wydatki na renty wypadkowe zostały poniesione w związku z niezdolnością spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 31,9% ogółu wydatków na renty wypadkowe, chorobami układu oddechowego – 17,6%, chorobami układu krążenia – 9,5%.

Najwyższy odsetek w wydatkach na renty wypadkowe stanowiły wydatki na renty przyznane z tytułu częściowej niezdolności do pracy – 81,2%, wydatki na renty wypadkowe z tytułu całkowitej niezdolności do pracy – 13,0%, z tytułu całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji – 5,8%.

Wysokości wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy według grup chorobowych, stopni niezdolności oraz województw przedstawiają tabele 13 – 23.

2.6.2. Wydatki na renty socjalne

W portfelu wypłaconych w 2019 r. **rent socjalnych** dominowały wydatki związane z niezdolnością spowodowaną zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 56,9% oraz chorobami układu nerwowego – 17,9%. Wyżej wymienione grupy chorobowe były główną przyczyną niezdolności do pracy zarówno w populacji mężczyzn, jak i kobiet. Przeciętna kwota wypłaty renty socjalnej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 130,51 zł, a w przypadku renty socjalnej przyznanej w wyniku zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania (F00-F99) – 74,25 zł.

Analizując zróżnicowanie przestrzenne wydatków poniesionych na renty socjalne, najwyższy ich udział obserwujemy w województwach mazowieckim i śląskim, odpowiednio 12,2% i 10,5%. Najniższy udział wydatków na renty socjalne odnotowano

w województwach opolskim – 2,3% i lubuskim – 2,8%. Najwyższa przeciętna kwota wydatków na osobę ubezpieczoną zdrowotnie wystąpiła w województwie lubelskim – 179,78 zł oraz warmińsko-mazurskim – 174,74 zł (tabela 35).

Wydatki na renty socjalne według grup chorobowych, płci świadczeniobiorców oraz województw ilustrują tabele 24 – 25.

2.6.3. Wydatki na absencję chorobową

Wydatki poniesione w 2019 r. z tytułu **absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy** przedstawiają tabele 26 – 30. Najwyższe wydatki zostały poniesione na absencję chorobową spowodowaną chorobami okresu ciąży, porodu i połogu – 26,2% ogółu wydatków na absencję chorobową, chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 13,5%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami czynników zewnętrznych – 12,0% oraz chorobami układu oddechowego – 10,5%. Wysoki odsetek stanowiły także wydatki na absencję spowodowaną zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 10,0%. Wydatki na absencję spowodowaną chorobami nowotworowymi stanowiły 3,4% ogółu wydatków.

Przeciętna kwota wypłaty z tytułu absencji chorobowej na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 789,36 zł. Kształtowanie się tych kwot według grup chorobowych i województw przedstawiają tabele 34 – 35.

Analizując koszty absencji chorobowej według płci świadczeniobiorców zauważamy, że w populacji mężczyzn najwyższe wydatki poniesione zostały w związku z absencją spowodowaną urazami i zatruciami – 20,8%, chorobami układu kostno-stawowego – 19,8%, chorobami układu oddechowego – 12,3% oraz zaburzeniami psychicznymi – 10,4% ogółu wydatków poniesionych na absencję chorobową mężczyzn.

W wydatkach na absencję kobiet, poza chorobami okresu ciąży, porodu i połogu stanowiącymi 41,8% wydatków dla tej populacji, dominowały zaburzenia psychiczne – 9,8%, choroby układu kostno - stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 9,7%, i choroby układu oddechowego – 9,4%.

Najwyższe wydatki związane z absencją chorobową poniesiono w województwie mazowieckim – 13,7%, śląskim – 12,6% oraz wielkopolskim – 10,7% ogółu tych wydatków.

Wydatki na **absencję chorobową spowodowaną wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową** stanowiły 3,4% wydatków poniesionych na absencję ogółem. W przypadku absencji chorobowej wypadkowej 82,0% stanowiły wydatki na absencję spowodowaną urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych.

2.6.4. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne

W strukturze wydatków na **świadczenia rehabilitacyjne** największy udział wydatkowanych kwot na te świadczenia odnotowano w związku z niezdolnością do pracy spowodowaną chorobami układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 30,7%, urazami, zatruciami i innymi określonymi skutkami działania czynników zewnętrznych – 17,6%, zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania – 14,5%, chorobami układu krążenia i nowotworami – po 9,9%.

Najwyższe wydatki poniesiono w województwach: śląskim – 15,3%, mazowieckim – 12,5%, i wielkopolskim – 9,6%.

Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne przedstawiają tabele 31 – 32.

Przeciętna kwota wydatków na świadczenie rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie wyniosła 74,10 zł (tabele 34 – 35).

2.6.5. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS

W ramach prewencji rentowej ZUS **rehabilitacji leczniczej** podlegają dysfunkcje wynikające ze schorzeń narządu ruchu, układu krążenia, układu oddechowego, chorób psychosomatycznych, narządu głosu oraz onkologicznych. Stąd też w strukturze wydatków na rehabilitację leczniczą przeważają wydatki związane z rehabilitacją schorzeń występujących w grupie chorób układu kostno-stawowego – 56,4%, urazów i zatruc – 11,2%, chorób układu nerwowego – 10,2%, chorób układu krążenia – 8,1%, chorób układu oddechowego – 6,0% oraz nowotworów – 2,3%.

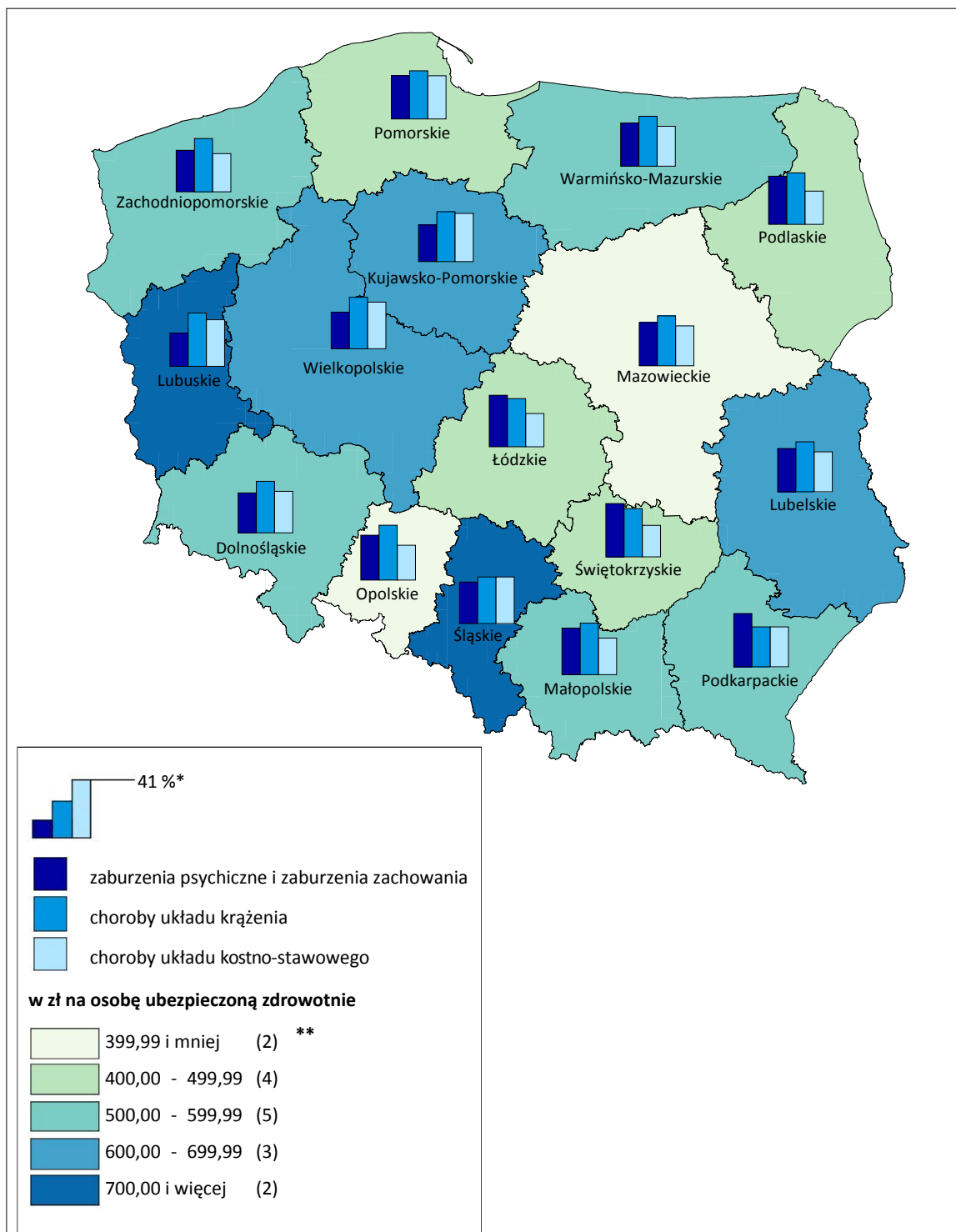
Strukturę kosztów rehabilitacji leczniczej według grup chorobowych i płci przedstawia tabela 33. Przeciętna kwota wydatków poniesionych na rehabilitację leczniczą jednego ubezpieczonego poddanego tej rehabilitacji wyniosła 2 228,63 zł (tabele 36 – 37).

Tabela 13. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców¹⁾

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	13 585 937,9	100,0	9 600 014,8	100,0	3 985 923,1	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	74 699,1	0,5	46 068,8	0,5	28 630,3	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	897 048,9	6,6	549 243,5	5,7	347 805,4	8,7
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	21 178,6	0,2	14 056,9	0,1	7 121,7	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	231 663,5	1,7	176 278,7	1,8	55 384,8	1,4
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 142 602,3	15,8	1 288 480,4	13,4	854 121,9	21,4
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 075 458,1	7,9	699 522,8	7,3	375 935,3	9,4
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	435 711,9	3,2	308 027,4	3,2	127 684,5	3,2
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	333 377,0	2,5	305 343,5	3,2	28 033,5	0,7
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 474 760,9	18,2	2 052 431,5	21,4	422 329,4	10,6
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	983 727,4	7,2	497 959,2	5,2	485 768,2	12,2
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	192 821,9	1,4	138 919,1	1,4	53 902,8	1,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	134 531,2	1,0	89 618,8	0,9	44 912,4	1,1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 072 574,6	15,3	1 404 809,9	14,6	667 764,7	16,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	203 156,0	1,5	142 298,1	1,5	60 857,9	1,5
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	39 990,0	0,3	21 950,0	0,2	18 040,0	0,5
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	116 387,0	0,9	32 175,8	0,3	84 211,2	2,1
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 027 339,6	14,9	1 736 679,1	18,2	290 660,5	7,3
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	25 240,4	0,2	20 926,4	0,2	4 314,0	0,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	103 669,5	0,7	75 224,9	0,9	28 444,6	0,7

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys. 13 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania, chorobami układu krążenia oraz chorobami układu kostno-stawowego na tle wydatków na renty w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w 2019 r.

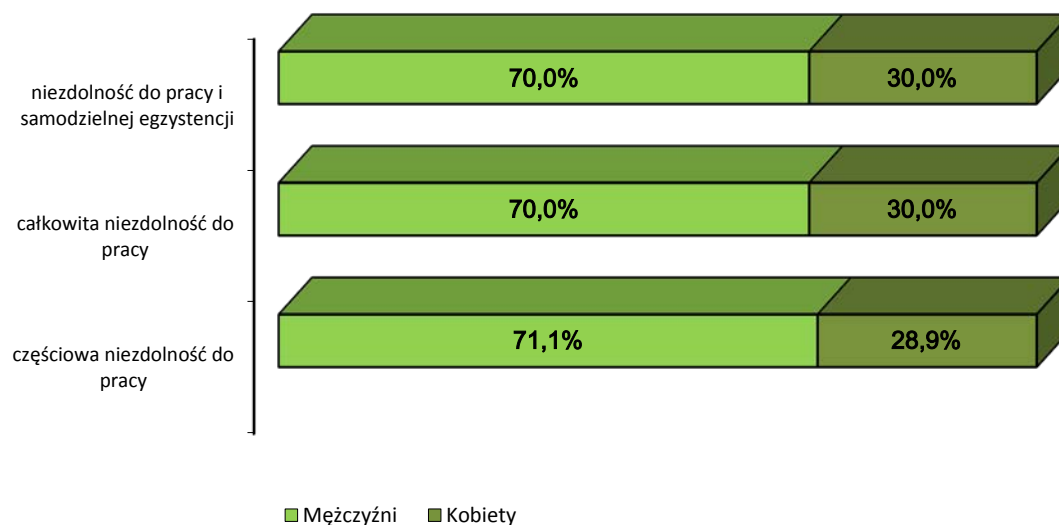
* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków na wybrane trzy grupy chorobowe (generujące najwyższe wydatki) w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 14. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ poniesione w 2019 roku według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

Stopień niezdolności do pracy	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	13 585 387,0	100,0	9 599 503,7	100,0	3 985 883,3	100,0
całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	1 663 435,4	12,2	1 164 085,7	12,1	499 349,7	12,5
całkowita niezdolność do pracy	3 633 370,6	26,7	2 543 846,2	26,5	1 089 524,4	27,3
częściowa niezdolność do pracy	8 288 581,0	61,1	5 891 571,8	61,4	2 397 009,2	60,2

Rys. 14 Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2019 r. według stopnia niezdolności i płci świadczeniobiorców

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 15. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	13 585 387,0	1 663 435,4	3 633 370,6	8 288 581,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	74 699,1	2 497,2	15 766,2	56 435,7
Nowotwory (C00 - D48)	897 045,1	185 078,1	404 839,3	307 127,7
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	21 178,6	1 449,6	7 184,6	12 544,4
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	231 663,5	27 324,8	58 264,3	146 074,4
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 142 602,3	264 643,0	886 671,8	991 287,5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 075 404,9	322 130,3	266 666,4	486 608,2
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	435 672,3	101 504,2	121 076,0	213 092,1
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	333 377,0	2 836,8	9 281,1	321 259,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 474 731,6	346 677,7	713 585,6	1 414 468,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	983 720,0	36 772,8	136 973,2	809 974,0
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	192 810,5	12 819,0	66 072,1	113 919,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	134 531,2	4 239,5	11 441,5	118 850,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 072 520,7	123 746,7	390 604,2	1 558 169,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	203 140,2	29 737,6	102 491,3	70 911,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	39 990,0	4 472,5	11 700,4	23 817,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	116 382,2	3 670,9	7 239,1	105 472,2
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 027 037,3	184 188,9	390 448,8	1 452 399,6
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	25 240,4	1 728,6	1 938,7	21 573,1
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	103 640,1	7 917,2	31 126,0	64 596,9

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 16. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w %		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	100,0	100,0	100,0	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	0,5	0,2	0,4	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	6,6	11,1	11,1	3,7
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,2	0,1	0,2	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	1,7	1,6	1,6	1,8
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	15,8	15,9	24,4	11,9
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	7,9	19,4	7,3	5,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	3,2	6,1	3,3	2,6
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2,5	0,2	0,3	3,9
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	18,2	20,8	19,6	17,1
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	7,2	2,2	3,8	9,8
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	1,4	0,8	1,8	1,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	1,0	0,2	0,3	1,4
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	15,3	7,4	10,8	18,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	1,5	1,8	2,8	0,8
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	0,3	0,3	0,3	0,3
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	0,8	0,2	0,2	1,3
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	14,9	11,1	10,8	17,5
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	0,2	0,1	0,1	0,2
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	0,8	0,5	0,9	0,8

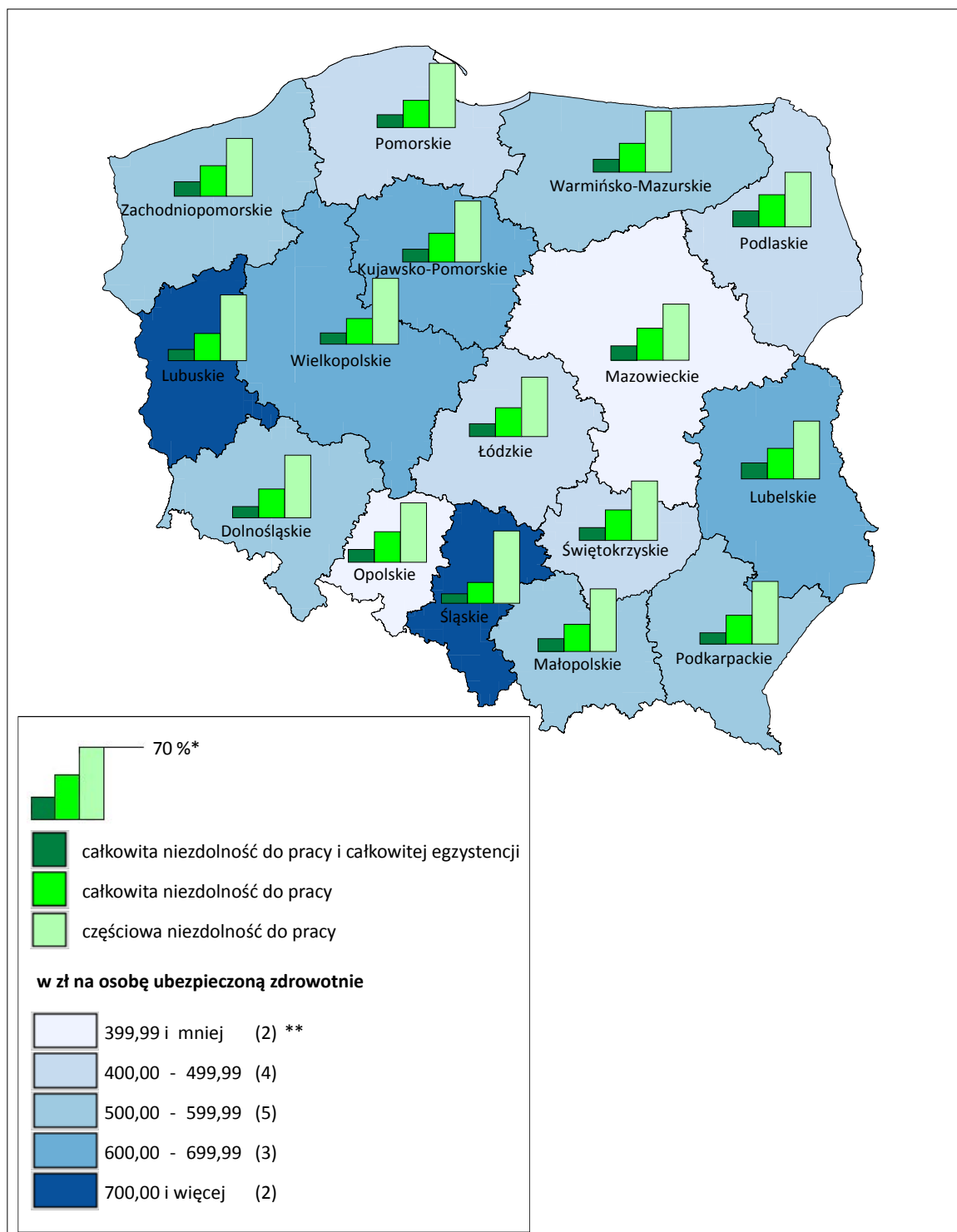
¹⁾ bez rent szkoleniowych

**Tabela 17. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2019 r.
w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy**

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM	13 585 387,0	1 663 435,4	3 633 370,6	8 288 581,0
Dolnośląskie	1 049 705,1	118 870,8	288 192,5	642 641,8
Kujawsko-pomorskie	843 485,6	105 953,5	241 847,7	495 684,4
Lubelskie	801 267,8	121 182,4	231 719,7	448 365,7
Lubuskie	467 190,2	48 072,1	122 107,1	297 011,0
Łódzkie	722 263,6	94 858,2	206 126,8	421 278,6
Małopolskie	1 148 952,9	142 636,7	302 765,4	703 550,8
Mazowieckie	1 412 421,8	198 037,6	441 265,6	773 118,6
Opolskie	208 967,6	27 048,2	61 018,3	120 901,1
Podkarpackie	710 087,4	79 756,5	196 816,9	433 514,0
Podlaskie	289 538,4	45 498,3	90 078,0	153 962,1
Pomorskie	711 344,8	83 912,7	186 680,1	440 752,0
Śląskie	2 238 964,6	224 953,6	461 097,9	1 552 913,1
Świętokrzyskie	367 354,1	46 638,1	108 735,3	211 980,7
Warmińsko-mazurskie	518 322,4	66 896,3	144 409,6	307 016,5
Wielkopolskie	1 507 470,1	175 525,3	374 605,1	957 339,7
Zachodniopomorskie	588 050,6	83 595,1	175 904,6	328 550,9

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Rys. 15 Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw oraz stopni niezdolności do pracy

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od stopnia niezdolności do pracy w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 18. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy¹⁾ w 2019 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	12,2	26,8	61,0
Dolnośląskie	11,3	27,5	61,2
Kujawsko-pomorskie	12,5	28,7	58,8
Lubelskie	15,1	28,9	56,0
Lubuskie	10,3	26,1	63,6
Łódzkie	13,1	28,6	58,3
Małopolskie	12,4	26,4	61,2
Mazowieckie	14,0	31,3	54,7
Opolskie	12,9	29,2	57,9
Podkarpackie	11,2	27,7	61,1
Podlaskie	15,7	31,1	53,2
Pomorskie	11,8	26,2	62,0
Śląskie	10,0	20,6	69,4
Świętokrzyskie	12,7	29,6	57,7
Warmińsko-mazurskie	12,9	27,9	59,2
Wielkopolskie	11,6	24,9	63,5
Zachodniopomorskie	14,2	29,9	55,9

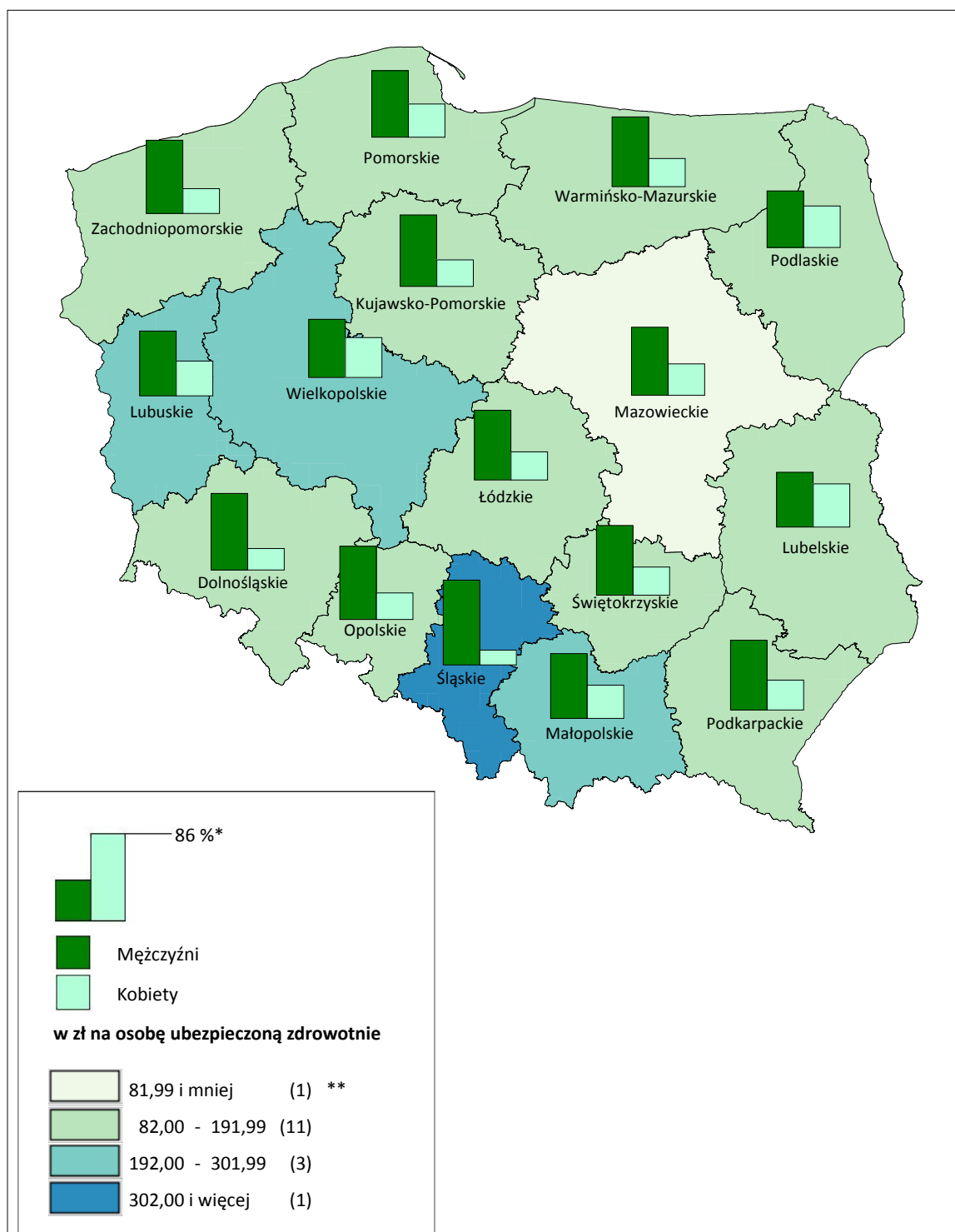
¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 19. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	4 088 329,2	100,0	2 937 233,5	100,0	1 151 095,7	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	53 603,6	1,3	30 284,8	1,0	23 318,8	2,0
Nowotwory (C00 - D48)	128 133,0	3,1	82 283,2	2,8	45 849,8	4,0
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2 795,6	0,1	1 892,4	0,1	903,2	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	21 633,0	0,5	13 246,1	0,5	8 386,9	0,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	255 695,3	6,3	181 166,2	6,2	74 529,1	6,5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	193 069,2	4,7	138 026,6	4,7	55 042,6	4,8
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	118 739,0	2,9	101 121,0	3,4	17 618,0	1,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	284 053,1	6,9	270 405,6	9,2	13 647,5	1,2
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	389 405,4	9,5	298 855,9	10,2	90 549,5	7,9
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	720 015,2	17,6	303 746,2	10,3	416 269,0	36,2
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	24 410,7	0,6	12 656,3	0,4	11 754,4	1,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	97 103,3	2,4	62 516,5	2,1	34 586,8	3,0
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	357 553,4	8,8	248 975,1	8,5	108 578,3	9,4
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	12 558,2	0,3	8 464,0	0,3	4 094,2	0,4
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	3 680,3	0,1	1 924,4	0,1	1 755,9	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	88 226,2	2,2	13 815,8	0,5	74 410,4	6,5
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 304 845,0	31,9	1 141 963,4	38,9	162 881,6	14,1
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	21 563,3	0,5	18 292,8	0,6	3 270,5	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	11 246,4	0,3	7 597,2	0,2	3 649,2	0,3

¹⁾ łącznie z rentami szkoleniowymi

Rys. 16 Wydatki na renty wypadkowe według płci w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2019 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków w zależności od płci rencistów w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

Tabela 20. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	4 088 154,9	238 486,7	529 785,7	3 319 882,5
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	53 603,6	913,3	8 554,4	44 135,9
Nowotwory (C00 - D48)	128 133,0	19 638,4	22 495,5	85 999,1
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2 795,6	23,9	313,7	2 458,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	21 633,0	1 253,1	2 200,4	18 179,5
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	255 695,3	20 926,1	58 442,1	176 327,1
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	193 069,2	30 267,7	27 749,6	135 051,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	118 729,9	10 651,5	12 005,1	96 073,3
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	284 053,1	1 366,8	3 966,3	278 720,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	389 405,4	41 761,5	65 375,6	282 268,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	720 015,2	12 392,6	53 321,7	654 300,9
Choroby układu trawienego (K00 - K93)	24 410,7	981,1	3 918,8	19 510,8
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	97 103,3	1 067,9	2 204,1	93 831,3
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	357 545,4	17 806,9	39 734,7	300 003,8
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	12 558,2	1 545,9	1 325,0	9 687,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	3 680,3	221,1	65,9	3 393,3
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	88 226,2	737,3	813,7	86 675,2
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	1 304 693,7	75 295,9	224 366,6	1 005 031,2
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	21 563,3	909,2	875,5	19 778,6
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	11 240,5	726,5	2 057,0	8 457,0

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 21. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2019 r. według stopni niezdolności do pracy i grup chorobowych będących przyczyną niezdolności

Grupy chorobowe	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM (A00 - Z99)	5,8	13,0	81,2
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	1,7	16,0	82,3
Nowotwory (C00 - D48)	15,3	17,6	67,1
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,9	11,2	87,9
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	5,8	10,2	84,0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	8,2	22,8	69,0
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	15,7	14,3	70,0
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	9,0	10,1	80,9
Choroby ucha i wyrostka sukrowatego (H60 - H95)	0,5	1,4	98,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	10,7	16,8	72,5
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	1,7	7,4	90,9
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	4,0	16,1	79,9
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	1,1	2,3	96,6
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	5,0	11,1	83,9
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	12,3	10,6	77,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	6,0	1,8	92,2
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	0,8	1,0	98,2
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	5,8	17,2	77,0
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	4,2	4,1	91,7
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	6,5	18,3	75,2

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 22. Wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2019 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

Województwa	Kwota wypłat ogółem	Stopień niezdolności do pracy:		
		całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
		w tys. zł		
OGÓŁEM	4 088 154,9	238 486,7	529 785,7	3 319 882,5
Dolnośląskie	358 216,2	19 406,4	66 387,3	272 422,5
Kujawsko-pomorskie	170 157,1	13 818,6	29 584,4	126 754,1
Lubelskie	217 481,3	15 074,3	26 137,4	176 269,6
Lubuskie	150 668,8	7 472,9	18 538,6	124 657,3
Łódzkie	158 860,1	10 828,0	25 666,6	122 365,5
Małopolskie	432 328,8	24 745,3	59 308,9	348 274,6
Mazowieckie	290 598,7	19 979,4	43 416,1	227 203,2
Opolskie	63 871,7	4 088,2	7 345,1	52 438,4
Podkarpackie	163 646,2	9 224,9	20 153,5	134 267,8
Podlaskie	62 851,4	4 334,3	8 780,6	49 736,5
Pomorskie	211 849,7	13 636,7	29 413,4	168 799,6
Śląskie	996 610,4	40 405,7	95 059,3	861 145,4
Świętokrzyskie	98 424,9	6 248,5	11 935,9	80 240,5
Warmińsko-mazurskie	126 340,5	9 274,4	17 167,4	99 898,7
Wielkopolskie	460 131,7	28 476,4	53 916,4	377 738,9
Zachodniopomorskie	126 117,4	11 472,7	16 974,8	97 669,9

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 23. Struktura wydatków na renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową¹⁾ w 2019 r. w poszczególnych województwach według stopni niezdolności do pracy

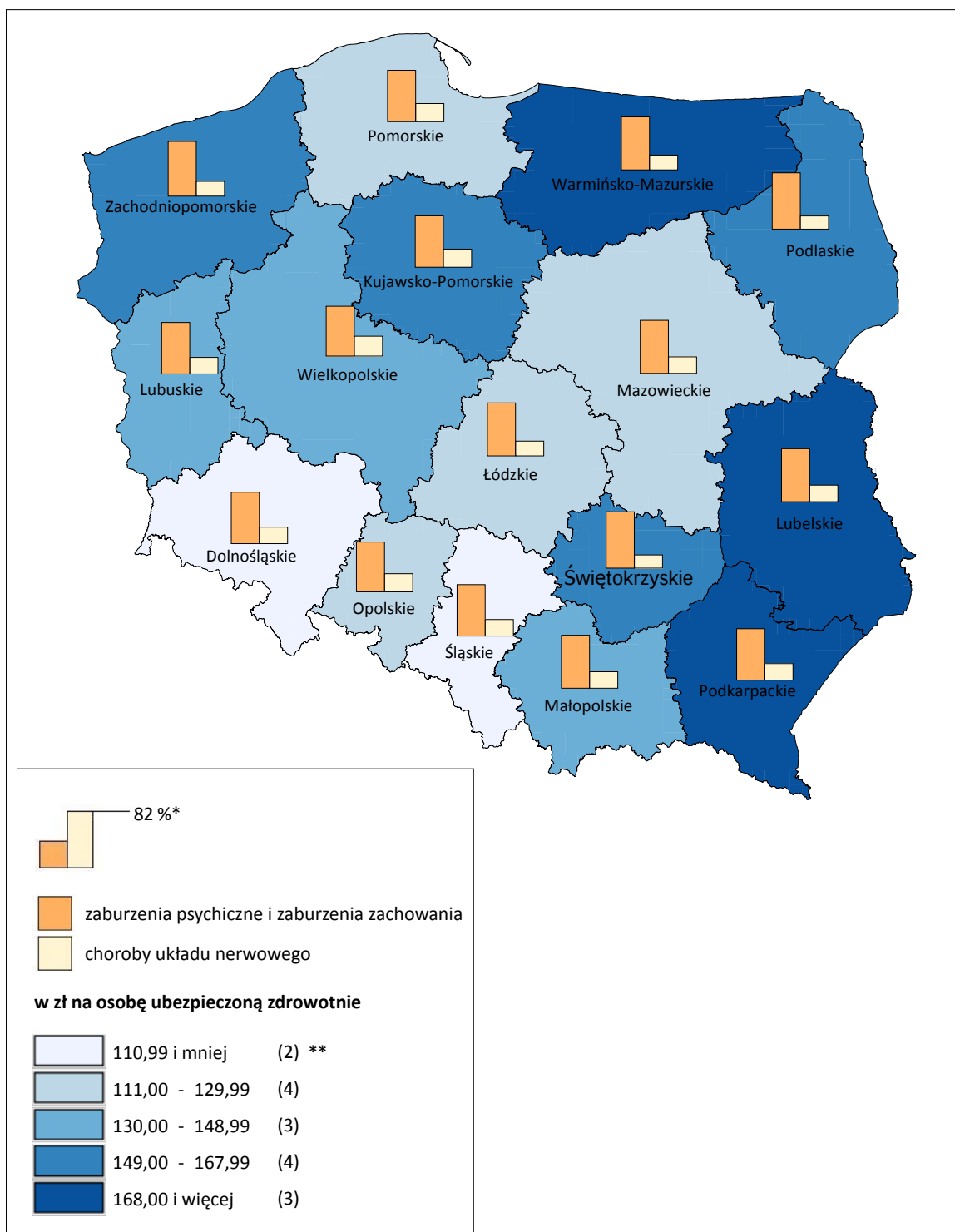
Województwa	Stopień niezdolności do pracy:		
	całkowita niezdolność do pracy i samodzielnej egzystencji	całkowita niezdolność do pracy	częściowa niezdolność do pracy
	ogółem = 100		
OGÓŁEM	5,8	13,0	81,2
Dolnośląskie	5,4	18,5	76,1
Kujawsko-pomorskie	8,1	17,4	74,5
Lubelskie	6,9	12,0	81,1
Lubuskie	5,0	12,3	82,7
Łódzkie	6,8	16,2	77,0
Małopolskie	5,7	13,7	80,6
Mazowieckie	6,9	14,9	78,2
Opolskie	6,4	11,5	82,1
Podkarpackie	5,6	12,3	82,1
Podlaskie	6,9	14,0	79,1
Pomorskie	6,4	13,9	79,7
Śląskie	4,1	9,5	86,4
Świętokrzyskie	6,3	12,1	81,6
Warmińsko-mazurskie	7,3	13,6	79,1
Wielkopolskie	6,2	11,7	82,1
Zachodniopomorskie	9,1	13,5	77,4

¹⁾ bez rent szkoleniowych

Tabela 24. Wydatki na renty socjalne w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	3 265 051,5	100,0	1 810 617,4	100,0	1 454 434,1	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	4 323,2	0,1	2 435,9	0,1	1 887,3	0,1
Nowotwory (C00 - D48)	46 929,8	1,4	22 780,3	1,2	24 149,5	1,7
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	6 400,6	0,2	4 571,0	0,3	1 829,6	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	33 593,1	1,0	16 234,8	0,9	17 358,3	1,2
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	1 857 473,6	56,9	1 090 187,9	60,2	767 285,7	52,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	585 553,5	17,9	311 078,4	17,2	274 475,1	18,9
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	119 077,6	3,7	57 786,4	3,2	61 291,2	4,2
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	28 862,5	0,9	14 921,2	0,8	13 941,3	0,9
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	70 163,8	2,2	35 354,2	2,0	34 809,6	2,4
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	18 679,7	0,6	8 771,1	0,5	9 908,6	0,7
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	17 435,4	0,5	8 857,7	0,5	8 577,7	0,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	3 525,6	0,1	1 869,7	0,1	1 655,9	0,1
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	87 951,1	2,7	34 519,5	1,9	53 431,6	3,7
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	26 773,6	0,8	13 022,6	0,7	13 751,0	0,9
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	280 784,7	8,6	141 261,4	7,8	139 523,3	9,6
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	3 212,8	0,1	1 602,5	0,1	1 610,3	0,1
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	66 441,4	2,1	41 357,2	2,3	25 084,2	1,7
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	533,7	0,0	340,3	0,0	193,4	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	7 335,8	0,2	3 665,3	0,2	3 670,5	0,3

Rys. 17 Wydatki na **renty socjalne** przyznane w związku z zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania oraz chorobami układu nerwowego na tle wydatków ogółem w przeliczeniu na jedną osobę ubezpieczoną zdrowotnie w poszczególnych województwach w 2019 r.

* Diagram kolumnowy grupowany ilustruje strukturę procentową wydatków na wybrane dwie grupy chorobowe (generujące najwyższe wydatki) w każdym z województw. Miarą wartości procentowej jest wysokość najwyższego słupka. Suma wartości słupków w poszczególnych województwach = 100%.

** Liczba województw

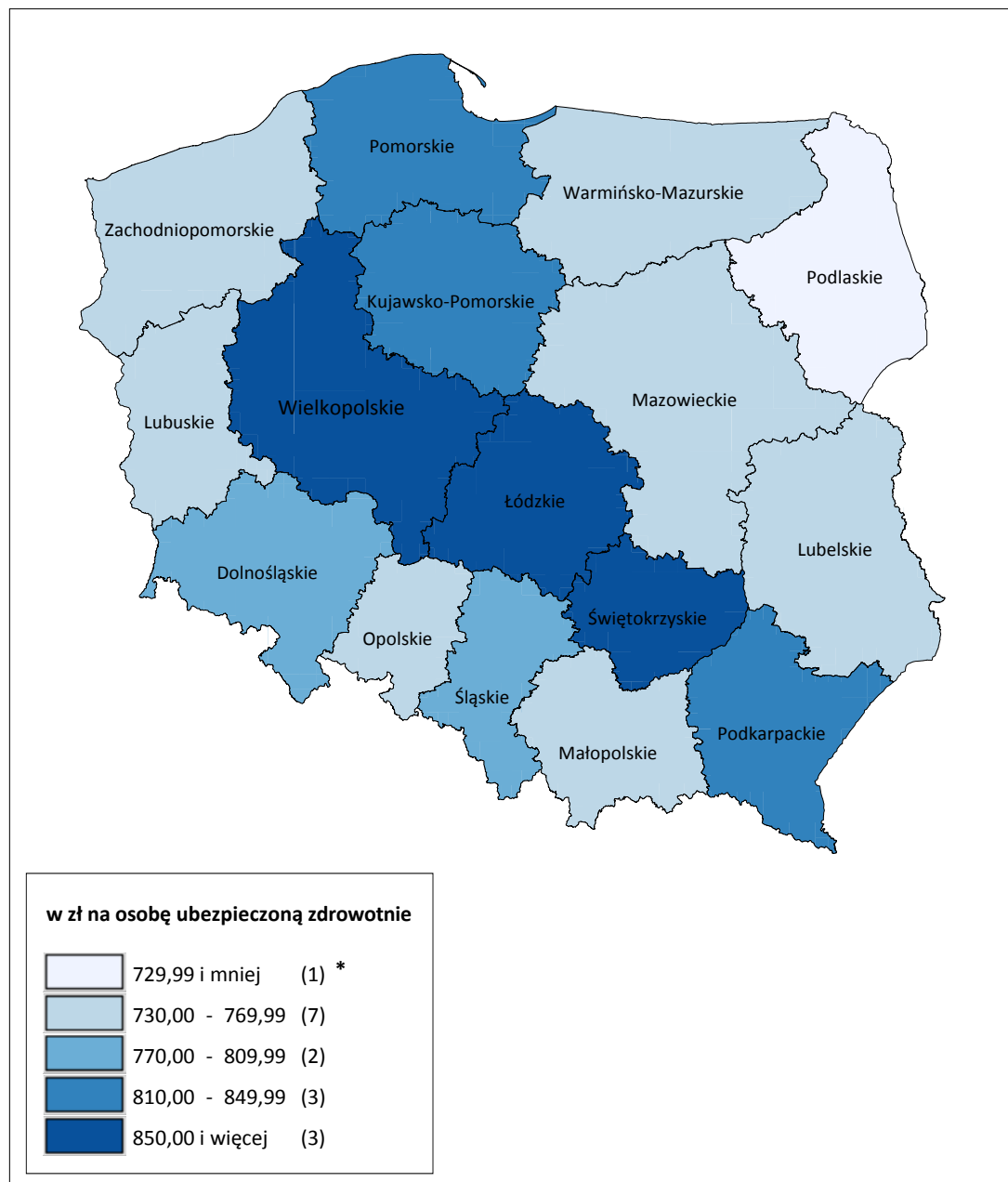
**Tabela 25. Wydatki na renty socjalne w 2019 r.
według płci świadczeniobiorców i województw**

Województwa	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	3 265 051,5	100,0	1 810 617,4	100,0	1 454 434,1	100,0
Dolnośląskie	213 388,7	6,5	116 549,2	6,4	96839,5	6,7
Kujawsko-pomorskie	208 234,9	6,4	115 281,4	6,4	92953,5	6,4
Lubelskie	222 572,8	6,8	125 777,3	6,9	96795,5	6,7
Lubuskie	90 654,3	2,8	49 311,6	2,7	41342,7	2,8
Łódzkie	200 208,4	6,1	112 040,7	6,2	88167,7	6,1
Małopolskie	270 602,8	8,3	149 402,1	8,3	121200,7	8,3
Mazowieckie	399 482,6	12,2	225 934,9	12,5	173547,7	11,9
Opolskie	74 107,4	2,3	41 167,7	2,3	32939,7	2,3
Podkarpackie	216 295,2	6,6	120 123,7	6,6	96171,5	6,6
Podlaskie	102 163,4	3,1	57 810,8	3,2	44352,6	3,0
Pomorskie	183 285,5	5,6	101 413,1	5,6	81872,4	5,6
Śląskie	341 457,4	10,5	183 139,4	10,1	158318,0	10,9
Świętokrzyskie	122 804,8	3,8	71 867,9	4,0	50936,9	3,5
Warmińsko-mazurskie	152 417,1	4,7	84 460,5	4,7	67956,6	4,7
Wielkopolskie	298 959,8	9,2	163 176,5	9,0	135783,3	9,3
Zachodniopomorskie	168 416,4	5,1	93 160,6	5,1	75255,8	5,2

Tabela 26. Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowanej z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	19 748 163,8	100,0	7 393 152,6	100,0	12 355 011,2	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	165 989,5	0,8	82 941,8	1,1	83 047,7	0,7
Nowotwory (C00 - D48)	681 624,8	3,4	271 900,2	3,7	409 724,6	3,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	49 643,3	0,2	17 583,9	0,2	32 059,4	0,2
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	149 217,0	0,7	67 482,8	0,9	81 734,2	0,7
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	1 977 222,3	10,0	767 306,4	10,4	1 209 915,9	9,8
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	1 304 191,6	6,6	685 825,2	9,3	618 366,4	5,0
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	154 271,5	0,8	84 186,4	1,1	70 085,1	0,6
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	84 798,3	0,4	38 400,6	0,5	46 397,7	0,4
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	919 082,1	4,6	630 150,9	8,5	288 931,2	2,3
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	2 073 195,7	10,5	905 232,3	12,3	1 167 963,4	9,4
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	749 630,5	3,8	446 237,9	6,0	303 392,6	2,4
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	151 911,9	0,8	93 839,9	1,3	58 072,0	0,5
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 658 087,1	13,5	1 462 384,1	19,8	1 195 703,0	9,7
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	490 411,3	2,5	118 450,8	1,6	371 960,5	3,0
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	5 165 742,6	26,2	-	-	5 165 742,6	41,8
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	144,1	0,0	-	-	144,1	0,0
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	12 490,3	0,1	5 087,7	0,1	7 402,6	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	309 034,7	1,6	126 280,1	1,7	182 754,6	1,5
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 362 254,7	12,0	1 537 688,2	20,8	824 566,5	6,7
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	12 620,2	0,1	6 542,8	0,1	6 077,4	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	276 600,3	1,4	45 630,6	0,6	230 969,7	1,9

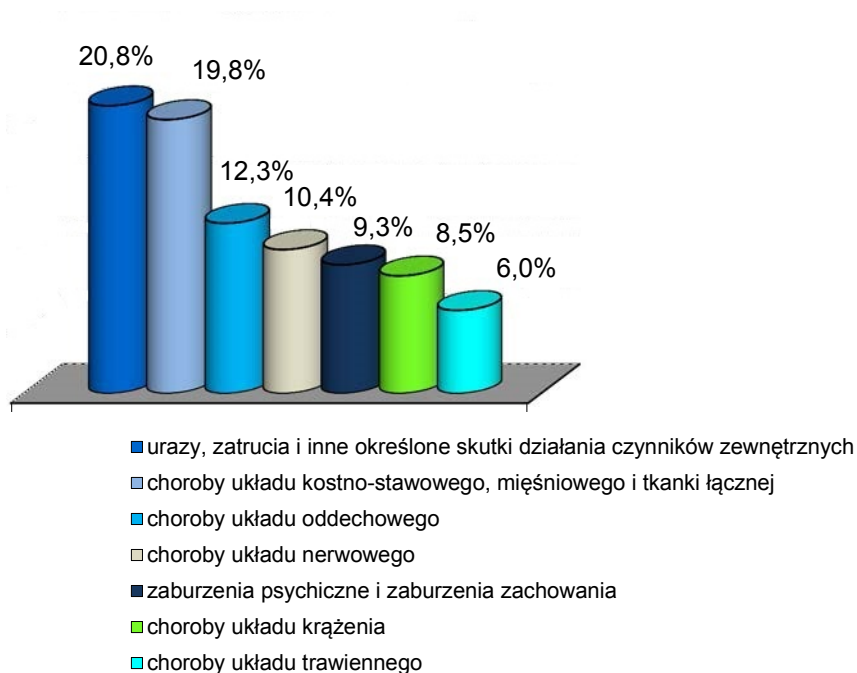
Rys. 18 Wydatki na **absencję chorobową** ogółem w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw

* Liczba województw

Rys. 19 Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

MEŹCZYŹNI

KOBIETY

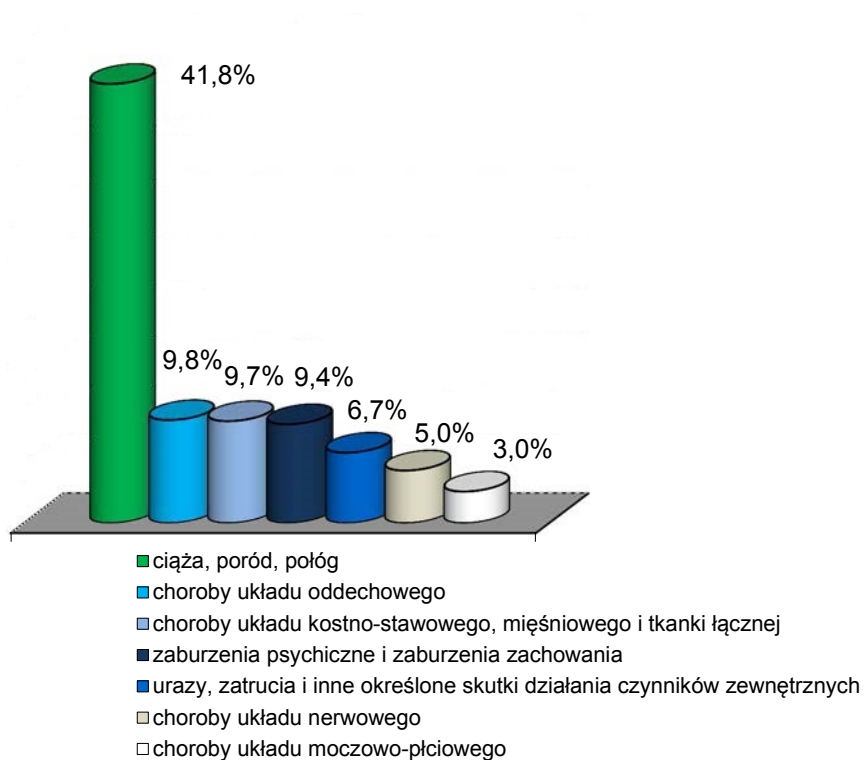

Tabela 27. Struktura wydatków na absencję chorobową finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według grup chorobowych i płci świadczeniobiorców

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	ogółem = 100	
OGÓŁEM (A00 - Z99)	37,4	62,6
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	50,0	50,0
Nowotwory (C00 - D48)	39,9	60,1
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	35,4	64,6
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	45,2	54,8
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	38,8	61,2
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	52,6	47,4
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	54,6	45,4
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	45,3	54,7
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	68,6	31,4
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	43,7	56,3
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	59,5	40,5
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	61,8	38,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	55,0	45,0
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	24,2	75,8
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	100,0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	100,0
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	40,7	59,3
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	40,9	59,1
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	65,1	34,9
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	51,8	48,2
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	16,5	83,5

Tabela 28. Wydatki z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Województwa	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	19 748 163,8	100,0	7 393 152,6	100,0	12 355 011,2	100,0
Dolnośląskie	1 507 006,4	7,6	574 136,3	7,8	932 870,1	7,6
Kujawsko-pomorskie	1 085 591,5	5,5	417 115,2	5,6	668 476,3	5,4
Lubelskie	907 180,3	4,6	333 132,3	4,5	574 048,0	4,6
Lubuskie	500 125,5	2,5	182 991,7	2,5	317 133,8	2,6
Łódzkie	1 568 515,7	8,0	613 062,2	8,3	955 453,5	7,7
Małopolskie	1 581 723,6	8,0	585 323,3	7,9	996 400,3	8,1
Mazowieckie	2 711 942,4	13,7	897 328,5	12,1	1 814 613,9	14,7
Opolskie	449 341,5	2,3	182 170,1	2,5	267 171,4	2,2
Podkarpackie	1 030 326,3	5,2	424 094,6	5,7	606 231,7	4,9
Podlaskie	473 214,5	2,4	168 001,7	2,3	305 212,8	2,5
Pomorskie	1 210 718,5	6,1	428 483,8	5,8	782 234,7	6,3
Śląskie	2 492 203,5	12,6	983 973,2	13,3	1 508 230,3	12,2
Świętokrzyskie	644 585,3	3,3	273 585,4	3,7	370 999,9	3,0
Warmińsko-mazurskie	656 376,6	3,3	247 394,6	3,4	408 982,0	3,3
Wielkopolskie	2 108 654,1	10,7	783 787,5	10,6	1 324 866,6	10,7
Zachodniopomorskie	820 658,1	4,2	298 572,2	4,0	522 085,9	4,2

Tabela 29. Struktura wydatków z tytułu absencji chorobowej finansowane z FUS i funduszy zakładów pracy w 2019 r. według płci świadczeniobiorców i województw

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety
	ogółem = 100	
OGÓŁEM	37,4	62,6
Dolnośląskie	38,1	61,9
Kujawsko-pomorskie	38,4	61,6
Lubelskie	36,7	63,3
Lubuskie	36,6	63,4
Łódzkie	39,1	60,9
Małopolskie	37,0	63,0
Mazowieckie	33,1	66,9
Opolskie	40,5	59,5
Podkarpackie	41,2	58,8
Podlaskie	35,5	64,5
Pomorskie	35,4	64,6
Śląskie	39,5	60,5
Świętokrzyskie	42,4	57,6
Warmińsko-mazurskie	37,7	62,3
Wielkopolskie	37,2	62,8
Zachodniopomorskie	36,4	63,6

Tabela 30. Wydatki z tytułu absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną niezdolności i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	672 166,7	100,0	473 534,9	100,0	198 631,8	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	1 428,0	0,2	1 111,8	0,2	316,2	0,2
Nowotwory (C00 - D48)	1 266,0	0,2	740,5	0,2	525,5	0,3
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	162,1	0,0	41,7	0,0	120,4	0,1
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	354,1	0,1	275,7	0,1	78,4	0,0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	7 001,6	1,0	4 035,3	0,9	2 966,3	1,5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	16 306,6	2,4	10 654,0	2,3	5 652,6	2,8
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	3 050,6	0,5	2 534,4	0,5	516,2	0,2
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	797,1	0,1	574,1	0,1	223,0	0,1
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	6 456,2	1,0	4 944,9	1,1	1 511,3	0,8
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	7 937,0	1,2	5 343,3	1,1	2 593,7	1,3
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	5 707,7	0,8	4 678,5	1,0	1 029,2	0,5
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	2 071,4	0,3	1 630,8	0,3	440,6	0,2
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	61 188,0	9,1	41 847,3	8,8	19 340,7	9,7
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	1 122,9	0,2	588,8	0,1	534,1	0,3
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	773,6	0,1	-	-	773,6	0,4
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	-	-	-	-	-	-
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	2 226,3	0,3	1 443,0	0,3	783,3	0,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	551 479,2	82,0	391 274,3	82,6	160 204,9	80,7
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	1 707,8	0,3	1 039,3	0,2	668,5	0,3
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	1 130,5	0,2	777,2	0,2	353,3	0,2

Rys. 20 *Struktura liczby dni absencji chorobowej spowodowanej wypadkiem lub chorobą zawodową w 2019 r. według wybranych grup chorobowych i płci świadczeniobiorców*

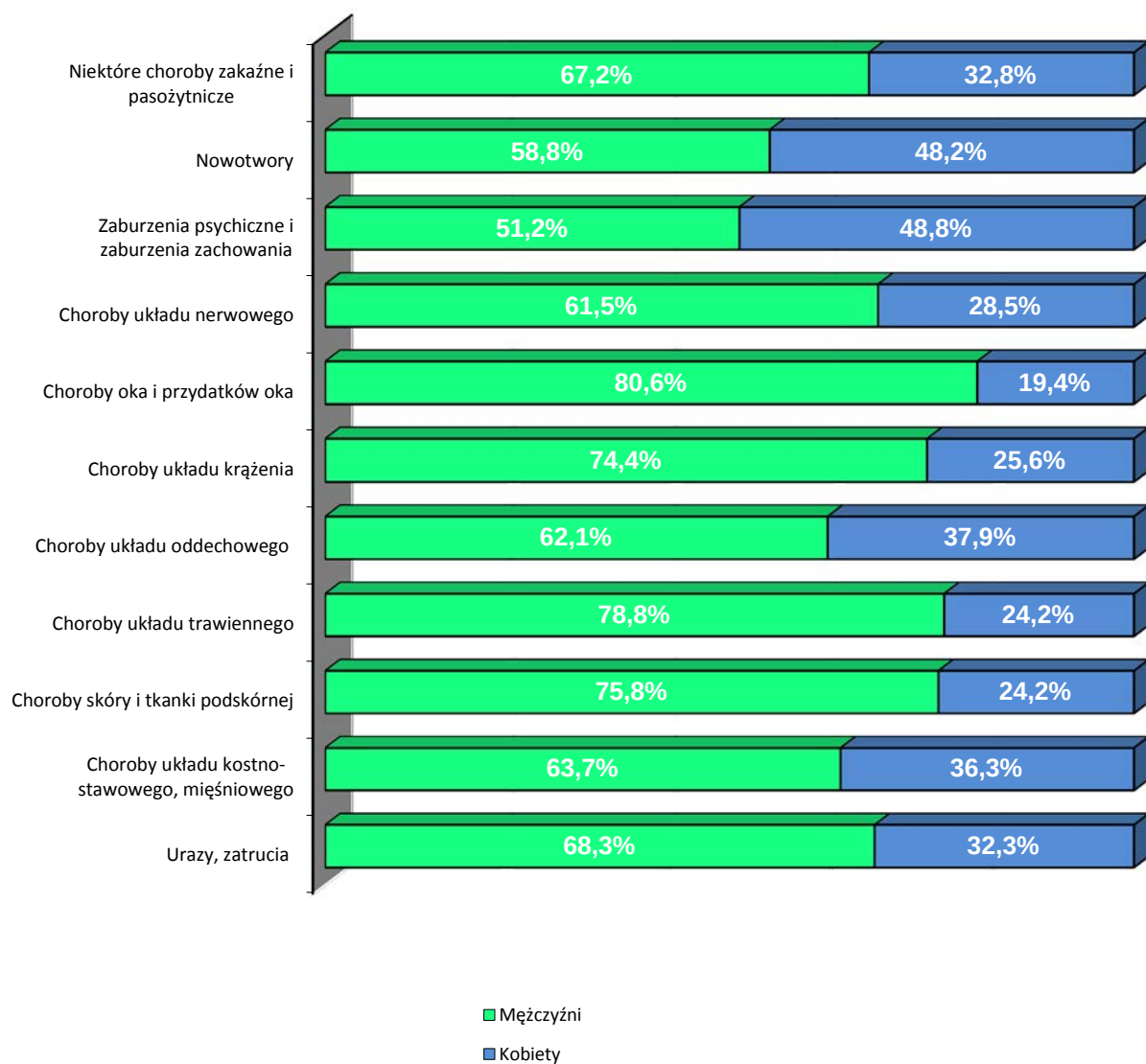
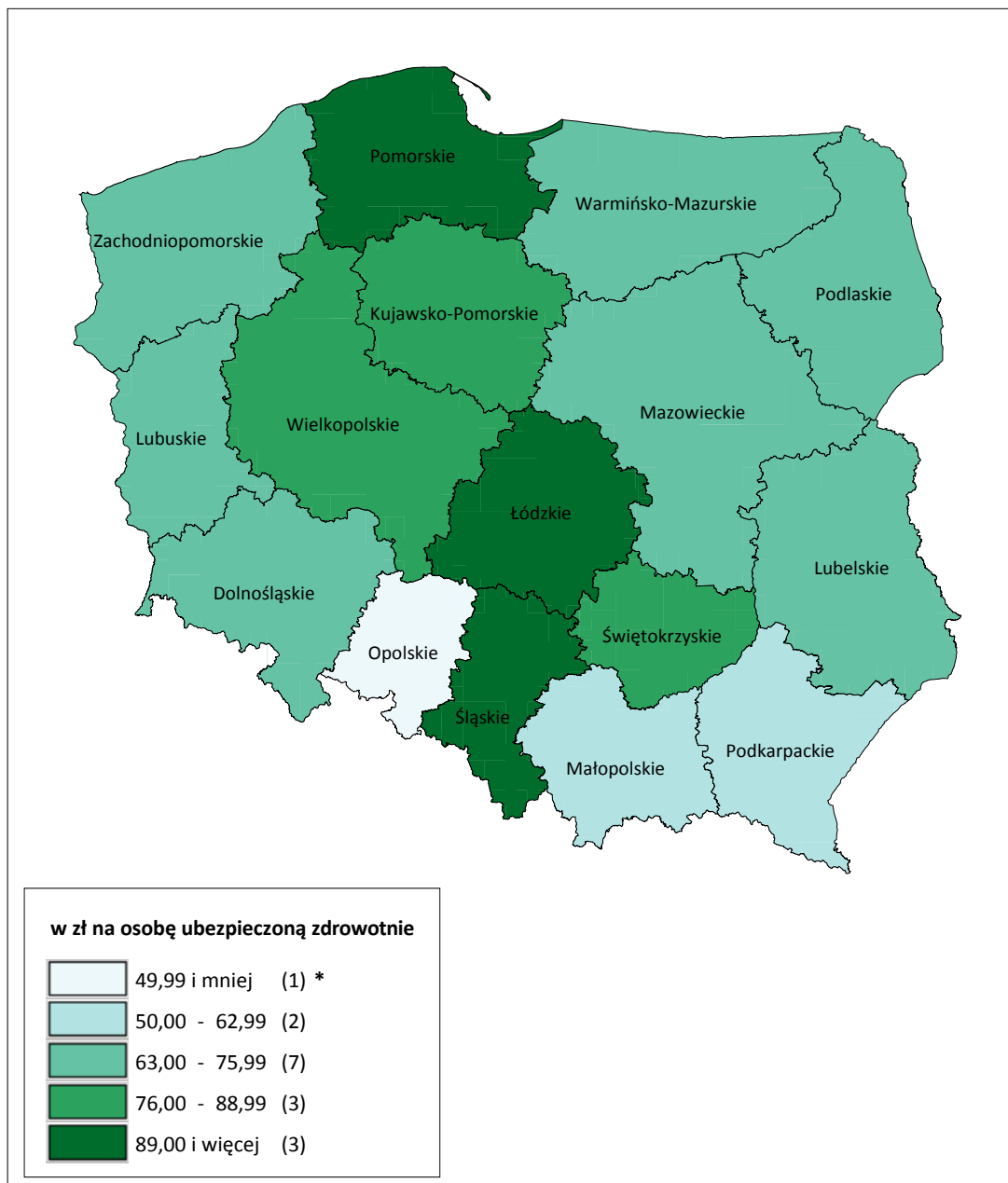

Tabela 31. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną wypłaty świadczenia i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wypłat					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	1 853 913,2	100,0	977 248,5	100,0	876 664,7	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	7 885,6	0,4	4 965,4	0,5	2 920,2	0,3
Nowotwory (C00 - D48)	182 761,0	9,9	70 201,1	7,2	112 559,9	12,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	6 578,4	0,4	3 173,2	0,3	3 405,2	0,4
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	22 128,3	1,2	12 988,1	1,3	9 140,2	1,0
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	269 724,3	14,5	91 254,0	9,3	178 470,3	20,3
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	145 820,9	7,9	70 306,5	7,2	75 514,4	8,6
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	12 123,6	0,6	7 854,0	0,8	4 269,6	0,5
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	3 531,7	0,2	1 760,6	0,2	1 771,1	0,2
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	182 950,8	9,9	139 253,0	14,3	43 697,8	5,0
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	20 315,0	1,1	12 577,0	1,3	7 738,0	0,9
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	40 861,9	2,2	27 146,4	2,8	13 715,5	1,6
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	9 983,5	0,5	5 671,7	0,6	4 311,8	0,5
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	568 492,6	30,7	294 361,6	30,1	274 131,0	31,3
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	16 572,5	0,9	6 399,2	0,7	10 173,3	1,2
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	-	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	23 488,2	1,3	1 033,1	0,1	22 455,1	2,6
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	6 283,2	0,3	2 878,0	0,3	3 405,2	0,4
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	325 556,2	17,6	221 082,2	22,6	104 474,0	11,9
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	558,7	0,0	326,8	0,0	231,9	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	8 296,8	0,4	4 016,6	0,4	4 280,2	0,5

Rys. 21 Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w przeliczeniu na jedną osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według województw

* Liczba województw

**Tabela 32. Wydatki na świadczenia rehabilitacyjne w 2019 r.
według województw**

Województwa	Kwota wypłat w tys. zł	w %
OGÓŁEM	1 853 913,2	100,0
Dolnośląskie	140 981,9	7,6
Kujawsko-pomorskie	114 826,5	6,2
Lubelskie	87 037,1	4,7
Lubuskie	43 497,5	2,3
Łódzkie	172 239,8	9,3
Małopolskie	123 418,5	6,7
Mazowieckie	231 308,2	12,5
Opolskie	29 318,1	1,6
Podkarpackie	78 012,9	4,2
Podlaskie	42 306,2	2,3
Pomorskie	131 567,7	7,1
Śląskie	283 872,1	15,3
Świętokrzyskie	58 035,3	3,1
Warmińsko-mazurskie	60 280,8	3,2
Wielkopolskie	177 553,1	9,6
Zachodniopomorskie	79 657,5	4,3

Tabela 33. Koszty rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

Grupy chorobowe	Razem		Mężczyźni		Kobiety	
	kwota wydatków					
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM (A00 - Z99)	201 847,2	100,0	84 051,7	100,0	117 795,5	100,0
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	99,9	0,1	60,4	0,1	39,5	0,0
Nowotwory (C00 - D48)	4 536,8	2,3	130,0	0,1	4 406,8	3,8
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	68,1	0,0	18,5	0,0	49,6	0,0
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	145,3	0,1	75,1	0,1	70,2	0,1
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	7 101,2	3,5	1 860,1	2,2	5 241,1	4,5
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	20 579,2	10,2	8 454,3	10,0	12 124,9	10,3
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	7,4	0,0	-	-	7,4	0,0
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	4,0	0,0	-	-	4,0	0,0
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	16 237,7	8,1	12 662,3	15,1	3 575,4	3,0
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	12 119,1	6,0	2 402,9	2,9	9 716,2	8,3
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	18,6	0,0	6,6	0,0	12,0	0,0
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	60,7	0,0	21,4	0,0	39,3	0,0
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	113 856,3	56,4	43 852,6	52,2	70 003,7	59,4
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	100,2	0,0	36,9	0,0	63,3	0,1
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	5,7	0,0	-	-	5,7	0,0
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	-	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	137,9	0,1	47,6	0,1	90,3	0,1
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	3 673,2	1,8	235,1	0,3	3 438,1	2,9
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	22 605,2	11,2	13 951,3	16,6	8 653,9	7,3
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	17,4	0,0	6,7	0,0	10,7	0,0
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	473,3	0,2	229,9	0,3	243,4	0,2

Rys. 22 Struktura wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w 2019 r. według grup chorobowych będących przyczyną rehabilitacji i płci świadczeniobiorców

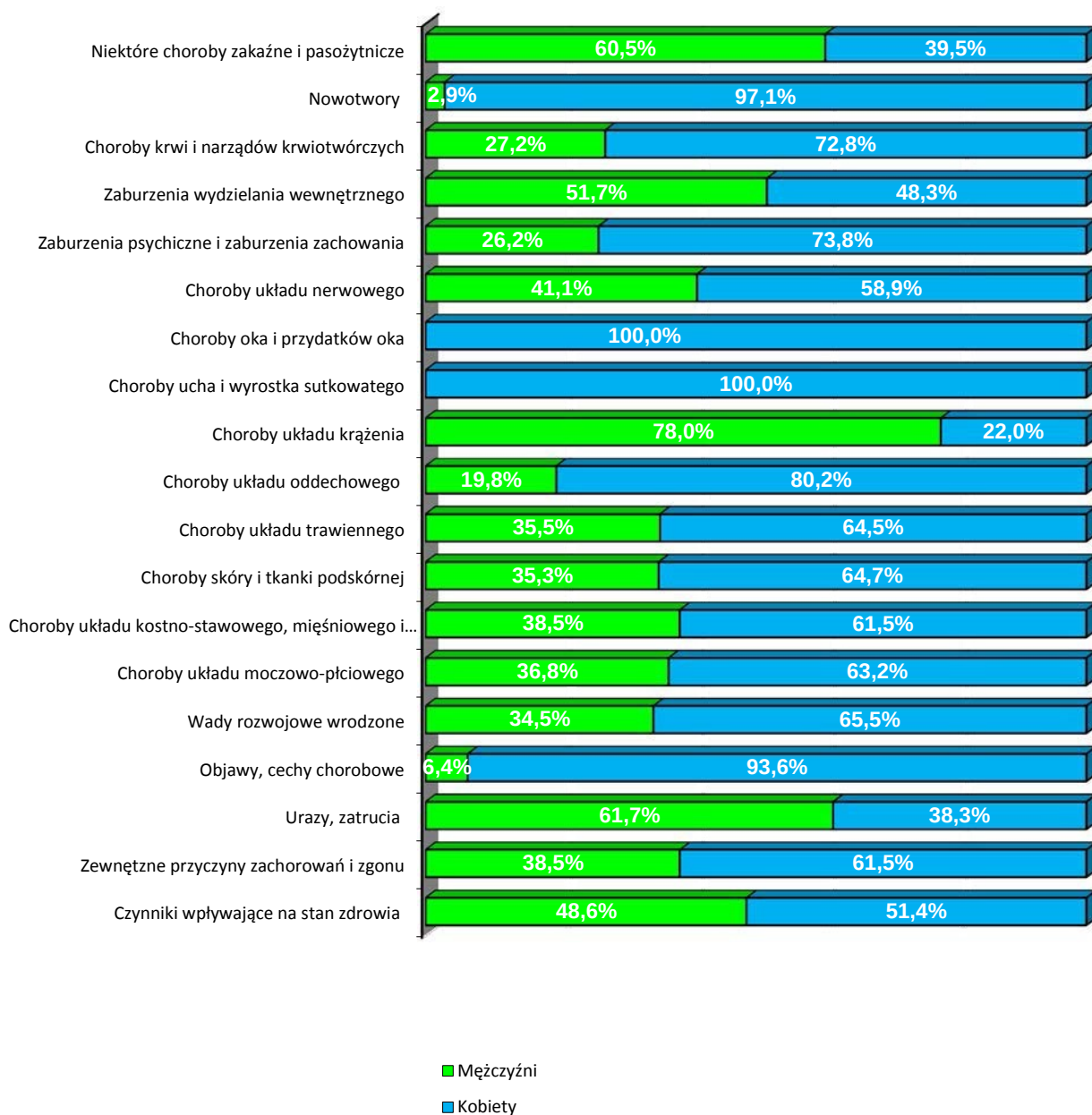

Tabela 34. Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według rodzajów świadczeń i grup chorobowych

Grupy chorobowe	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
	w zł				
OGÓŁEM (A00 - Z99)	543,05	163,42	130,51	74,10	789,36
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	2,99	2,14	0,17	0,32	6,63
Nowotwory (C00 - D48)	35,86	5,12	1,88	7,31	27,25
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	0,85	0,11	0,26	0,26	1,98
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	9,26	0,86	1,34	0,88	5,96
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	85,64	10,22	74,25	10,78	79,03
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	42,99	7,72	23,41	5,83	52,13
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	17,42	4,75	4,76	0,48	6,17
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	13,33	11,35	1,15	0,14	3,39
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	98,92	15,57	2,80	7,31	36,74
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	39,32	28,78	0,75	0,81	82,87
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	7,71	0,98	0,70	1,63	29,96
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	5,38	3,88	0,14	0,40	6,07
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	82,84	14,29	3,52	22,72	106,25
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	8,12	0,50	1,07	0,66	19,60
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-	-	-	-	206,48
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-	-	-	-	0,01
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	1,60	0,15	11,22	0,94	0,50
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	4,65	3,53	0,13	0,25	12,35
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	81,04	52,16	2,66	13,01	94,42
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	1,01	0,86	0,02	0,02	0,50
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	4,14	0,45	0,29	0,33	11,06

Tabela 35. Przeciętna kwota wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przeliczeniu na jedną osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w 2019 r. według rodzajów świadczeń i województw

Województwa	Renty z tytułu niezdolności do pracy	Renty z tytułu niezdolności do pracy - wypadkowe	Renty socjalne	Świadczenie rehabilitacyjne	Absencja chorobowa finansowana z FUS i funduszy zakładów pracy
	w zł				
OGÓŁEM	543,05	163,42	130,51	74,10	789,36
Dolnośląskie	539,10	183,98	109,59	72,40	773,94
Kujawsko-pomorskie	643,44	129,81	158,84	87,59	828,10
Lubelskie	647,24	175,68	179,78	70,30	732,78
Lubuskie	716,88	231,20	139,10	66,74	767,39
Łódzkie	433,98	95,45	120,30	103,49	942,44
Małopolskie	552,87	208,03	130,21	59,39	761,10
Mazowieckie	392,93	80,84	111,13	64,35	754,42
Opolskie	352,52	107,75	125,02	49,46	758,02
Podkarpackie	561,47	129,40	171,03	61,69	814,68
Podlaskie	436,04	94,65	153,85	63,71	712,62
Pomorskie	483,33	143,94	124,53	89,39	822,63
Śląskie	706,57	314,50	107,75	89,58	786,45
Świętokrzyskie	488,83	130,97	163,39	77,21	857,59
Warmińsko-mazurskie	594,31	144,89	174,74	69,11	752,51
Wielkopolskie	660,57	201,62	131,00	77,80	923,96
Zachodniopomorskie	540,47	115,92	154,78	73,21	754,22

Tabela 36. Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach prewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2019 r. według grup chorobowych

Grupy chorobowe	W przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w zł
OGÓŁEM (A00 - Z99)	2 228,63
Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze (A00 - B99)	2 323,26
Nowotwory (C00 - D48)	2 358,00
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych (D50 - D89)	2 432,14
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej (E00 - E90)	2 462,71
Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99)	2 872,64
Choroby układu nerwowego (G00 - G99)	2 071,80
Choroby oka i przydatków oka (H00 - H59)	2 466,67
Choroby ucha i wyrostka sutkowatego (H60 - H95)	2 000,00
Choroby układu krążenia (I00 - I99)	2 518,64
Choroby układu oddechowego (J00 - J99)	3 220,60
Choroby układu trawiennego (K00 - K93)	2 066,67
Choroby skóry i tkanki podskórnej (L00 - L99)	2 167,86
Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99)	2 095,10
Choroby układu moczowo-płciowego (N00 - N99)	2 277,27
Ciąża, poród i połóg (O00 - O99)	-
Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym (P00 - P96)	-
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenie i aberracje chromosomowe (Q00 - Q99)	2 260,66
Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych gdzie indziej niesklasyfikowane (R00 - R99)	3 866,53
Urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98)	2 207,75
Zewnętrzne przyczyny zachorowań i zgonu (V01 - Y98)	2 175,00
Czynniki wpływające na stan zdrowia i kontakt ze służbą zdrowia (Z00 - Z99)	2 264,59

Tabela 37. Przeciętna kwota wydatków na rehabilitację leczniczą w ramach przewencji rentowej ZUS w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej w 2019 r. według województw

Województwa	w przeliczeniu na jedną osobę poddaną rehabilitacji leczniczej
	w zł
OGÓŁEM	2 228,63
Dolnośląskie	2 043,42
Kujawsko-pomorskie	2 289,65
Lubelskie	2 218,83
Lubuskie	2 238,73
Łódzkie	6 798,69
Małopolskie	2 234,15
Mazowieckie	2 294,73
Opolskie	2 164,70
Podkarpackie	2 246,58
Podlaskie	2 085,86
Pomorskie	2 178,71
Śląskie	2 231,83
Świętokrzyskie	2 196,78
Warmińsko-mazurskie	2 249,64
Wielkopolskie	2 390,54
Zachodniopomorskie	2 217,11

Podsumowanie

Z roku na rok rosną wydatki na świadczenia pieniężne realizowane przez ZUS. W 2019 r. wyniosły 248 886,1 mln zł i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 6,4%.

W wydatkach na świadczenia pieniężne wydatki ponoszone na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły w 2019 r. 12,5%. Udział tych wydatków systematycznie maleje. I tak, ich udział w 2015 r. wynosił 14,3%, w 2016 r. 14,0%, w 2017 r. 13,9%, a w 2018 r. 12,8%.

Od lat główną pozycję wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy stanowiły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy. Ich udział w tych wydatkach wynosił w 2015 r. 45,4%, zaś w 2019 r. 35,2%. Jednak wraz z malejącą z roku na rok liczbą osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy, maleją również wydatki na te świadczenia.

Od wielu lat rosną natomiast wydatki na absencję chorobową, które to w 2016 r. po raz pierwszy przewyższyły wydatki na renty z tytułu niezdolności do pracy. W 2015 r. wydatki na absencję chorobową (finansowaną z FUS i funduszy zakładów pracy) stanowiły 44,6% wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy (w 2016 r. 46,4%). W 2017 r. odsetek wydatków na absencję chorobową wyniósł już 48,2%, w 2018 r. 50,1%, a w 2019 r. stanowiły one 51,1%.

W 2019 r. przeciętna wysokość wydatków na świadczenia związane z niezdolnością do pracy na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wyniosła 1 545,10 zł i w stosunku do roku poprzedniego była wyższa o 48,13 zł.

Najwyższa przeciętna wysokość wydatków na 1 osobę objętą ubezpieczeniem zdrowotnym została poniesiona na absencję chorobową i wynosiła 789,36 zł, a w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy – 543,05 zł.

Wydatki poniesione w 2019 r. na świadczenia w związku z niezdolnością mężczyzn były o 2,8 punktu procentowego wyższe niż wydatki poniesione na świadczenia w związku z niezdolnością kobiet.

Struktura wydatków ze względu na płeć w poszczególnych rodzajach wydatków kształtowała się odmiennie. W przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy, rent socjalnych, świadczeń rehabilitacyjnych, udział wydatków na świadczenia wypłacane mężczyznom w wydatkach ogółem był znacząco wyższy niż udział wydatków na świadczenia wypłacane kobietom. Sytuacja przedstawiała się odwrotnie w przypadku wydatków na absencję chorobową i na rehabilitację leczniczą. Wydatki poniesione na renty z tytułu niezdolności do pracy mężczyzn stanowiły ponad

70% wydatków na to świadczenie. Natomiast wydatki na absencję chorobową kobiet stanowiły 62,6% tych wydatków.

Rozpatrując wydatki w 2019 r. na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (łącznie z wydatkami na rehabilitację leczniczą w ramach przewencji rentowej ZUS) w poszczególnych województwach, obserwujemy, że najwyższe wydatki zostały poniesione w województwie śląskim – 13,9% ogółu wydatków, mazowieckim – 12,4%, wielkopolskim – 10,6%. Najniższe kwoty wydatkowano w województwie opolskim – 2,0% ogółu wydatków oraz w województwie podlaskim – 2,4%. Porównując z kolei przeciętne wysokości wydatków na 1 osobę objętą obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym w poszczególnych województwach, rozpiętość tych wysokości, przy średniej 1 545,10 zł, wahała się od 1 288,53 zł w województwie opolskim do 1 799,50 zł w województwie wielkopolskim.

W strukturze wydatków ogółem na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy w 2019 r. **grupami chorobowymi** generującymi najwyższe wydatki były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania – 16,2% ogółu wydatków, choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej – 14,2%, choroby związane z okresem ciąży, porodu i połogu – 13,4%, urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych – 12,4%, choroby układu krążenia – 9,5%, choroby układu nerwowego – 8,1% oraz choroby układu oddechowego – 8,0%. W 2019 r. wyżej wymienione grupy chorobowe były przyczyną 81,8% wydatków poniesionych w związku z niezdolnością do pracy.

Najwyższe przeciętne wydatki (łącznie z kosztami rehabilitacji leczniczej w ramach przewencji rentowej ZUS) na 1 osobę odnotowano w odniesieniu do następujących grup chorobowych:

- zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania (F00 - F99) – 249,99 zł,
- choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej (M00 - M99) – 219,88 zł,
- urazy, zatrucia i inne określone skutki działania czynników zewnętrznych (S00 - T98) – 192,03 zł.

Jednostki chorobowe generujące najwyższe wydatki na świadczenia związane z niezdolnością do pracy w przypadku mężczyzn to: przewlekła choroba niedokrwienna serca (I25) – 4,0% tych wydatków, inne choroby kręgosłupa międzykręgowego (M51) – 3,9%, schizofrenia (F20) – 3,5%, następstwa urazów kończyny dolnej (T93) – 3,3%, zaburzenia korzeni nerwowych (G54) – 3,2%, następstwa chorób naczyń mózgowych (I69) – 2,4%, oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47) – 2,2%.

W populacji kobiet największy udział wydatków stanowiły wydatki związane z opieką położniczą z powodu stanów związanych głównie z ciążą (O26) – 22,4%, z reakcjami na ciężki stres i zaburzenia adaptacyjne (F43) – 2,9%, zaburzeniami korzeni nerwowych (G54) i schizofrenią (F20) – po 2,5%, innymi chorobami krążka międzykręgowego (M51) – 2,4%, ostrym zakażeniem górnych dróg oddechowych (J06) – 2,1% oraz krwawieniem we wczesnym okresie ciąży (O20) – 1,8%.

Analizując wydatki poniesione na świadczenia w latach 2015 – 2019 w powiązaniu z przyczynami chorobowymi niezdolności do pracy nie obserwujemy istotnych przesunięć pomiędzy grupami chorobowymi powodującymi tę niezdolność. W rankingu grup chorobowych generujących najwyższe wydatki w 2019 r. dominowały te same grupy chorobowe co w latach 2015 - 2018.